



# Linnéuniversitetet

Institutionen för kulturvetenskaper

## Kandidatuppsats

# ”Fotbollen är en del av min identitet”

En kvalitativ studie av menings – och identitetsskapande inom svenska supporterkulturen

Författare: Fredrik Andersson



Examinator: Stefan Arvidsson  
Handledare: Åsa Trulsson och Andreas Johansson  
Termin: VT13  
Ämne: Religionsvetenskap  
Nivå: Grundnivå  
Kurskod: GI1203

## Abstrakt

Titel: Fotbollen är en del av min identitet – En kvalitativ studie av menings – och identitetsskapande inom svenska supporterulturen.

Syftet med uppsatsen är att undersöka om fotbollssupportrar tillämpar sitt supporterskap som ett sätt att finna mening med sitt liv, samt undersöka om denna känsla av mening appliceras på deras vardag som ett nav vilket de bygger sitt liv. Mitt material bygger på intervjuer som jag genomfört med sex fotbollssupportrar, vilka stödjer olika lag i Sverige. Mitt material har analyserats främst med Peter Berger, Brigitte Berger och Hansfried Kellners *The Homeless Mind* där de menar att i kölvattnet av moderniseringen och sekularisering upplever människan en avsaknad av identitet och en psykologisk hemlöshet som människan försöker undvika genom att hitta nya sätt att hitta mening och syfte i livet. Fredrik Schougs *Intima Samhällsvisioner* och Christian Engstrands *Religion och Fotboll* har också varit användbara i min studie. Alla mina deltagare visar tecken på att de använder supporterskapet för att finna en gemenskap, en identitet och ett existentiellt alternativ i livet. Flera av mina deltagare betonar att supporterskapet ger dem en identitet. Med mina resultat skulle jag hävda att mina deltagare hittar en känsla av mening och syfte med sitt supporterskap, samt att denna gemenskap kan fungera som ett sekulärt existentiellt alternativ till den konfessionella kyrkan.

Nyckelord: sekularisering, fotboll, supportrar, gemenskapen, identitet, mening.

Examinator: Stefan Arvidsson  
Handledare: Åsa Trulsson och Andreas  
Johansson  
Termin: VT13  
Ämne: Religionsvetenskap  
Nivå: Grundnivå  
Kurskod: GI1203

# Innehållsförteckning

1. Inledning	s. 1
1.2 Syfte	s. 2
1.3 Frågeställningar	s. 2
2. Metod och Material	s. 3
2.1 Metod	s. 3
2.2 Urval	s. 4
2.3 Forskningseffekt	s. 5
2.4 Utförande	s. 6
2.5 Etiska överväganden	s. 7
2.6 Reliabilitet	s. 8
2.7 Material	s. 8
3. Tidigare forskning	s. 9
3.1 Tidigare forskning om fotboll	s. 9
3.2 Tidigare forskning kring identitetsskapande	s. 11
4. Teoretiska utgångspunkter	s. 12
4.1 Upplevd hemlöshet i kölvattnet av sekulariseringen	s. 12
4.2 Intimitet, gemenskap, närhet	s. 14
5. Historisk överblick av supporterulturens framväxt i Sverige under 1900-talet	s. 17
6. Resultat	s. 21
6.1 Personporträtt	s. 21
6.2 Jag fick tidigt upp intresset för sport och särskilt fotboll	s. 22
6.3 Fotbollen i vardagen	s. 26
6.3.1 Prioriteringar i vardagen	s. 28

6.3.2	Prioriteringar i vardagen	s. 32
6.3.3	Närhet till laget	s. 33
6.4	Gemenskap på läktaren	s. 34
6.5	Supporterskapet ger mig en identitet	s. 36
<b>6.6.</b>	<b>Glädje och fotboll</b>	<b>s.39</b>
6.6.1	Ilska, sorg och fotboll	s. 41
<b>7.</b>	<b>Analys</b>	<b>s. 44</b>
7.1	Identitetsskapande	s. 44
7.2	Pluraliseringen av sociala livsvärldar	s. 45
7.3	Componentiality	s. 46
7.4	Intimitet, närhet och gemenskap	s. 48
<b>8.</b>	<b>Slutdiskussion</b>	<b>s. 50</b>
<b>9.</b>	<b>Sammanfattning</b>	<b>s. 52</b>
<b>10.</b>	<b>Litteraturlista</b>	<b>s. 53</b>
10.1	Primärmaterial	s. 53
10.2	Primärlitteratur	s. 53
10.3	Sekundärlitteratur	s. 53

## 1. Inledning

Uppsatsen tar sin början i att den konfessionella kyrkan tappar i antalet medlemmar på grund av sekularisering och pluraliseringen av vår livsvärld. Människor söker helt enkelt nya vägar för att finna mening med livet. Fotbollens supporterklubbar har alltid haft något av en negativ klang kring sig där mycket har fokuserat på stökiga supportrar som inte kan uppföra sig när de ser på idrott. Men det som inte uppmärksammas är gemenskapen, att känna sig delaktig i något som är större än sig själv, att faktiskt arbeta ihop med andra mot ett gemensamt mål. Känslan av att stå ihop med andra människor och se sitt eget lag segra och få sjunga ut sin eufori ihop med människor som tycker precis likadant som dig kan enligt mig själv beskrivas som himmelskt. Förmånen att tillhöra en grupp som alla strävar mot samma mål är en mycket speciell känsla, och jag ville undersöka om supporterskapet är en alternativ arena för identitetsskapande.

Fotbollen har vuxit explosionsartat de senaste 100 åren och supporterskarorna har följt samma utveckling, medan de konfessionella kyrkorna med sina gamla ideal för meningsskapande tappat i medlemsantal för varje år som gått. Därför valde jag att fokusera på supporterklubbar för att undersöka om dessa kan fungera som en identitets och meningsskapande institution istället för en konfessionell kyrka.

## **1.2 Syfte**

Syftet med min uppsats är att undersöka fotbollens gemenskap som alternativ till religion i en sekulariserad värld. Jag avser inte att undersöka huruvida fotboll är en religion, då definitionerna för vad som är en religion är många, utan jag avser att undersöka fotbollen som ett existentiellt alternativ. Således vill jag undersöka om människors supporterskap fungerar som ett meningsskapande nav vilket bland annat ger människor en känsla av trygghet och stabilitet i vardagen. Jag vill förstå människors supporterskap samt denna gemenskap och vad den ger dem.

## **1.3 Frågeställningar**

1. Varför söker sig respondenterna till supporterskapets gemenskap?
2. Vad är det för känslor och upplevelser i supporterskapet som gör att människor söker sig dit?
3. Hur upplever respondenterna supporterskapets gemenskap?

## 2. Metod och Material

### 2.1 Metod

I det här avsnittet av uppsatsen kommer jag att avhandla mina metodologiska val. Jag har valt att inte ta med en metodkritisk diskussion som en separat del då jag anser att jag diskuterar detta väl löpande i texten. Metoden som jag valt att arbeta utefter i uppsatsen är intervjuer av kvalitativ art. Jag finner att den kvalitativa metoden är den metod där jag på bästa sätt kan få svar på mina frågeställningar, eftersom jag kommer på så sätt in under huden på mina respondenter och får deras subjektiva åsikt kring just deras supporterskap. Jag valde snabbt bort kvantitativa metoder av just den anledningen. Först var tanken att göra en slags deltagande observation, alltså att fullt ut delta i supporterskapet men tiden för en kandidatuppsats är knapp och jag får därför fokusera på hur människor själva upplever sitt supporterskaps gemenskap. Sociologen Pål Repstad skriver att respondenterna får bli en extra observatör åt mig där deras lokalkännedom och subjektiva åsikt får arbeta som en observation åt mig för att komma åt känslor, åsikter och uppfattningar.<sup>1</sup> För mig innebär det att jag på ett tillfredsställande sätt kan få en bättre inblick i fotbollssupportrars gemenskap. Repstad skriver att kvalitativ forskning försöker komma fram till den ofta tysta och underförstådda teori om världen som aktörerna äger.<sup>2</sup> Fortsättningsvis menar författaren att intresset för aktörernas subjektiva upplevelsevärld gör att sociologi utifrån kvalitativa metoder emellanåt kallas förståelsesociologi.<sup>3</sup>

Psykologen Steinar Kvale skriver i kvalitativa forskningsintervjuer att syftet med en kvalitativ intervju är att förstå ämnen från den levda vardagsvärlden, detta görs då genom den intervjuades eget perspektiv.<sup>4</sup> För att komma åt fotbollssupportrars subjektiva åsikter kring gemenskap och fotbollen som meningsskapande så har jag valt att genomföra ett antal intervjuer. Utgångspunkten för mina intervjuer blir genom en fenomenologisk metod vilket enligt Kvale innebär:

En term som pekar på ett intresse av att förstå sociala fenomen utifrån aktörernas egna perspektiv och beskriva världen som den upplevs enligt antagandet att den relevanta verkligheten är vad människor uppfattar att den är.<sup>5</sup>

Detta innebär att det egenintresse som finns hos mig måste förbises när jag utför mina intervjuer, saker och ting som är självklara för mig i min vardag måste glömmas bort och jag måste sätta mig

---

<sup>1</sup> Repstad 2007:14

<sup>2</sup> Repstad 2007:17

<sup>3</sup> Repstad 2007:17

<sup>4</sup> Kvale 2009:20

<sup>5</sup> Kvale 2009:42

in i min respondents verklighet. Jag anser att jag klarat av denna utmaning tämligen bra under mina intervjuer.

## 2.2 Urval

Jag valde att kontakta de officiella supporterklubbarna till ett flertal allsvenska klubbar i södra Sverige. Anledningen till det urvalet är att ifall jag fick kontakt med dessa supporterklubbar skulle det vara enkelt för mig att resa till respektive stad för att kunna utföra intervjuer. Repstad skriver att det kan vara bra att kontakta ledningen för en organisation eftersom de på så vis kan hänvisa mig till rätt person som kan svara på de frågor jag har att ställa.<sup>6</sup> Repstad menar att eftersom jag kontaktar en person med ledande ställning i föreningen så kan denne då vinkla vilka personer jag ska intervjuar för att det ska passa hans egna föreställningar angående supporterskap.<sup>7</sup> Jag har varit medveten om det när jag utfört mina intervjuer.

Då jag själv är en stor fotbollssupporter och har egna relationer till och uppfattningar om supporterklubbar i Sverige, valde jag i första hand att kontakta supporterklubbar utanför mitt egna intresseområde. Vilket innebär att jag undvek att kontakta lag som jag har någon relation till varken som supporter, eller rivaliserande lag till det lag jag stödjer. Dock råder det lågsäsong i fotbollssverige när uppsatsen skrivs och därför har gensvaret varit mycket lågt. Endast två supporterklubbar svarade på min förfrågan, IFK Göteborg och Kalmar FF visade snabbt intresse. Tyvärr drog sig IFK Göteborgs supporterklubb ur efter att vi brevväxlat ett kort tag och någon egentlig anledning uppgav de inte. Kalmar FF:s supporterklubb ställde dock upp. Jag fick då omvärdera min ingångspunkt till supporterkulturen. Mina emotionella kopplingar till Kalmar FF är problematiska, det går inte att sticka under stolen med. Men trots närhetsproblemet i detta så menar jag likt Repstad att huvudkriteriet för mina intervjuer är att personerna jag intervjuer faktiskt kan ge relevanta och informativa svar. Repstad menar att det är frågeställningen och problemformuleringen som avgör vem som kan bli aktuell att intervjuas.<sup>8</sup> Därför beslutade jag mig för att genomföra intervjun med en högt uppsatt medlem ur Kalmar FFs supporterunion som kommer att figurera i resultatdelen. Att jag intervjuar en person ur samma förening som jag stödjer ser jag endast som fördelaktigt då intervjun blir mer avslappnad och välkomnande för personen jag intervjuar.

För att motverka denna snedvridning av intervjupersoner så har jag även sett till att starta en så kallad snöbollskedja i min hemstad, där jag genom vänner kommit i kontakt med supportrar som var villiga att ställa upp på intervjuer. Jag har varit noggrann med att inte intervjuar direkta vänner

---

<sup>6</sup> Repstad 2007:89

<sup>7</sup> Repstad 2007:89

<sup>8</sup> Repstad 2007:89



eftersom jag anser att det skulle vara svårt att kunna göra en tillfredsställande intervju med någon jag känner. Dock är två av mina intervjupersoner bekanta till mig men jag anser att det inte ska skapa några problem för min forskning. Repstad problematiserar detta och menar att det då gäller att vara vaksam så att lojalitet och vänskap inte kommer i vägen för forskningen.<sup>9</sup> Jag har då alltså använt mig av en så kallad snöbollsmetod vilket innebär att jag låtit respondenterna hjälpa mig att komma i kontakt med fler personer att intervjua, jag valde att starta en snöboll i min hemstad Växjö samt i Kalmar.

Eftersom uppgiften är en kandidatuppsats så finns det inte utrymme att göra en tillräckligt stor undersökning som jag skulle vilja göra, utan jag får begränsa mig till sex intervjuer. Det menar Repstad inte behöver vara till min nackdel även om fler intervjuer hade varit att föredra. Allt för många intervjuer kan enligt Repstad, leda till att jag som forskare förlorar översikten över mitt arbete och att analysen blir allt för ytlig.<sup>10</sup> Ytterligare en aspekt att problematisera är att alla mina respondenter själva är akademiker. Från början var det tänkt att jag skulle försöka få en bättre spridning på detta, men omedvetet blev det så att de alla är akademiker. Det visade sig dock att det inte behövde vara till min nackdel som jag först trodde eftersom de alla var tämligen självreflekterande och kunde på ett tillfredsställande sätt analysera sin egen tillvaro på ett sätt som för mig var tillfredsställande. Till sist vill jag också upplysa läsaren om problematiken med att alla mina respondenter är män. Det var inte heller ett medvetet val, en av mina respondenter upplyste mig att det är få kvinnor som deltar aktivt i supporterklubbar och att den manliga dominansen är stor bland supportertrarna. Därför blir intervjuerna ur denna aspekt ändå representativa för supportertrarna.

## 2.3 Forskningseffekt

Jag är medveten om att min närvaro vid intervjuerna färgar intervjun. Kvale och Brinkmann skriver: ”Forskningsintervjun är ett utbyte av synpunkter där kunskapen konstrueras i interaktionen mellan två människor. Intervjuaren och intervjupersonen agerar i förhållande till varandra och påverkar varandra ömsesidigt”.<sup>11</sup> Detta innebär att jag som intervjuare är med och påverkar svaren som jag får av min respondent. Även om mina huvudfrågor alltid besvarades så skiljde sig följdfrågor och andra stickfrågor åt allt beroende på hur diskussionen fortgick. Kvale och Brinkmann konstaterar också likt mig själv att den information jag tillskansat mig under mina intervjuer hade kunnat se helt annorlunda ut om någon annan genomfört intervjuerna eftersom allt beror på personkemi och

---

<sup>9</sup> Repstad 2007:90

<sup>10</sup> Repstad 2007:92

<sup>11</sup> Kvale och Brinkmann 2009:47-48

atmosfären kring intervjun.<sup>12</sup> Då alla mina respondenter är i tjugooårsåldern och de delar ett intresse som jag håller ytterst kärt så blev själva intervjusituationen mindre ansträngd och mer personlig vilket enbart var till min fördel. Dock försökte jag dölja mina sympatier för vissa lag även om jag oaktsamt bar en t-shirt under en intervju som blottade min överarm där en stor tatuering huserar med mitt lag som motiv. Detta skapade en diskussion som jag helst inte velat ta innan intervjun var genomförd. Men jag tror också att det var bra att jag visade att även jag hade ett stort intresse för fotbollen och supporterskapet. Att få en allt för bra kontakt med sina respondenter kan också förvränga analysen och resultatet, men eftersom intervjuerna utförts med detta i mitt medvetande bör det inte bli ett problem. Jag har haft detta i åtanke när jag sammanställt resultat och analysdelen

## 2.4 Utförande

För att underlätta mina intervjuer gick jag efter Repstads instruktioner angående teman och att skapa en intervjuguide innan mina möten med respondenterna.<sup>13</sup> Intervjuguiden var utformad utifrån olika teman jag ville koncentrera intervjun kring. Jag fokuserade på fotbollen i vardagslivet och supporterskapets gemenskap som två stora huvudteman. Detta för att skapa ett avslappnat samtal där jag under tiden utarbetar frågorna för att på så vis skapa ett flyt i samtalet. Jag valde ut några övergripande frågor som avhandlade det jag ville få svar på. För precis som Kvale skriver är intervjun en kunskapsproduktion där jag genom samtal med min respondent konstruerar en kunskap tillsammans.<sup>14</sup> Trots att jag har en stor förkunskap inom supporterskapets värld valde jag medvetet att inte visa precis hur mycket jag visste, detta för att jag skulle få så uttömmande svar som möjligt.

Tre av mina respondenter träffade jag i Universitetsbibliotekets kafé då de också är studenter vid Linnéuniversitetet. Jag ville att platsen för intervjun skulle kännas bekant och bekväm för personerna jag intervjuade, en av mina andra respondenter mötte jag på ett annat kafé som han valt ut. Det valet gjorde jag eftersom jag anser att det skapade en trygg miljö för honom. De två sista respondenterna mötte jag i deras hem för att framkalla en liknande känsla av bekant och bekväm upplevelse.

Sociologen Gerd Lindgren menar att det är fruktbart att spela in intervjuer som görs eftersom det på så vis blir på ett korrekt sätt återberättat för mig, i efterhand menar hon att dessa ska skrivas ned vilket är något jag också gjort genom att transkribera alla intervjuer ordagrant.<sup>15</sup> Under intervjuerna när frågor angående deras engagemang och den gemenskap de tillhör kom på tal, försökte jag se hur de reagerade i avseende av ansiktsuttryck, rodnader, handrörelser och så vidare för att försöka

---

<sup>12</sup> Kvale och Brinkmann 2009:48

<sup>13</sup> Repstad 2007:86

<sup>14</sup> Kvale 2009:34

<sup>15</sup> Lindgren 1994:120

utröna reaktioner som de själva inte riktigt tog fasta på. Lindgren menar att det inte enbart är intervjun som ger oss information angående människors uppfattningar utan alla uttryck är av vikt för en fenomenologisk studie.<sup>16</sup> I denna avgränsning som Lindgren gör anser jag att ett aktivt lyssnande ingår. Under intervjuerna gav jag allt fokus till mina respondenter med till exempel uppmuntrande nickanden och så vidare, allt för att personen jag talade med skulle känna att hans åsikter var viktiga för mig och jag tror att respondenten på så vis vågade öppna upp och ta samtalet till en ny nivå. Alla intervjuer har sett olika ut beroende på hur jag och mina respondenter har fungerat ihop som personer. I de flesta intervjuer flöt diskussionen på väldigt bra och vi kom mycket bra överens, men en av mina respondenter öppnade inte alls upp sig på liknande sätt som övriga och han var mycket fåordig och svår att komma nära.

## 2.5 Etiska överväganden

När jag har gjort mina intervjuer har jag tagit hänsyn till Vetenskapsrådets etiska regler. De listar fyra huvudkrav som ska följas för att inte kränka eller skada en uppgiftslämnare. Dessa fyra kategorier, informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet har varit grundbulten i min forskning.<sup>17</sup> Enligt Vetenskapsrådet så innebär informationskravet som följer:

Forskaren skall informera uppgiftslämnare och undersökningsdeltagare om deras uppgift i projektet och vilka villkor som gäller för deras deltagande. De skall därvid upplysas om att deltagandet är frivilligt och om att de har rätt att avbryta sin medverkan. Informationen skall omfatta alla de inslag i den aktuella undersökningen som rimligen kan tänkas påverka deras villighet att delta.<sup>18</sup>

Alla mina respondenter har tydligt fått detta förklarat för sig, både under den första kontakten samt, också senare när vi väl mötts för att genomföra intervjun. Alla har ställt sig positivt till att delta under detta kriterium. Kriterium nummer två, samtyckeskravet, vilket innebär att jag måste få mina respondenters godkännande att genomföra intervjun, är också uppfyllt. Konfidentialitetskravet har jag också behandlat med yttersta respekt. I Vetenskapsrådets text står det som följer ”Uppgifter om alla i en undersökning ingående personer skall ges största möjliga konfidentialitet och personuppgifterna skall förvaras på ett sådant sätt att obehöriga inte kan ta del av dem”.<sup>19</sup> Jag tog stor hänsyn till konfidentialitetskravet när jag kontaktade mina respondenter och informerade dem angående deras rätt att få vara anonyma i uppsatsen. Tre av mina respondenter uttryckte tydligt en önskan att få vara så, därför togs beslutet att alla mina respondenter således ska vara anonyma.

---

<sup>16</sup> Lindgren 1994:124

<sup>17</sup> Vetenskapsrådet 2010 :6

<sup>18</sup> Vetenskapsrådet 2010:8-9

<sup>19</sup> Vetenskapsrådet 2010:8

Detta är till min fördel då jag betonar detta och mina respondenter då kan vara mer öppna och inte behöver uppleva obehag på grund av att deras namn figurerar i slutprodukten. Sista kravet som Vetenskapsrådet ställer upp är nyttjandekravet vilket kort och gott kan sammanfattas till att informationen jag tillskansar mig endast får användas i forskningssyfte.<sup>20</sup>

## 2.6 Reliabilitet och validitet

Att ha en god reliabilitet handlar om att resultatet som producerats i studien är detsamma om någon annan hade utfört en identisk studie under samma förutsättningar. Genom hela forskningsprocessen är det viktigt att se till att bibehålla en god reliabilitet, genom att inte förvanska forskningsresultatet.<sup>21</sup> I och med att jag startade två snöbollskedjor i två olika städer ökade jag reliabiliteten då jag fick två utgångspunkter för mina respondenter och på så vis fick jag en större spridning på mitt forskningsresultat. Ytterligare en sak jag gjort för att öka reliabiliteten är att skriva ut intervjuerna ordagrant från ljudbanden, Kvale menar att detta bör göras för att undvika feltolkningar av respondenternas svar.<sup>22</sup> Jag har även sett till att spela in mina intervjuer för att kunna gå tillbaka till allt för att undvika missförstånd och på så vis påverka reliabiliteten.

God validitet innebär enligt Patel och Davidson att forskaren lyckats undersöka det som ska undersökas.<sup>23</sup> Ytterligare en viktig aspekt för uppsatsens validitet är en god förkunskap och en god insyn i ämnet. Jag anser att min goda förkunskap angående supporterskap har gjort att validiteten i uppsatsen, enligt mig, är god.

## 2.7 Material

Mitt material består av de sex intervjuer jag utfört, samt de transkriberingar jag gjort i efterhand. Jag har också fört vissa minnesanteckningar efter intervjuerna över respondenternas känslomässiga uttryck som de uppvisat vid vissa frågor som ställts. Beskrivningar över mina respondenter kommer ni att finna i resultatdelen då jag fann det bättre att presentera respondenterna under resultatdelen för att uppsatsen skulle få ett bättre flöde.

---

<sup>20</sup> Vetenskapsrådet 2010:12-14

<sup>21</sup> Kvale 2009:263

<sup>22</sup> Kvale 2009:263

<sup>23</sup> Patel och Davidson 2011:102

### 3. Tidigare forskning

#### 3.1 Forskning kring fotboll

Den forskning som bedrivits kring fotboll är gjord i hopp om att försöka säkerställa sporten som en religion där spelarna liknas vid gudar. Då forskningen kring fotboll är massiv har jag varit tvungen att göra en avgränsning. Därför har jag valt att fokusera på den forskning som avhandlar fotboll och religion. Denna forskning är ofta gjord i hopp om att försöka säkerställa sporten som en religion där spelarna liknas vid gudar. Det finns flera alster som pekar på fotbollen som ett alternativt till religion. I artikeln ”Something for the weekend Sir?” (2012)<sup>24</sup> har de två författarna, teologen Martyn Percy och sociologen Rogan Taylor, undersökt supporterskapet med fokus på ritualer och förväntningar som kommer från publikens sida. De menar att fotbollen i flera avseenden liknar religion men att det inte går att dra slutsatser som att likställa fotboll med konfessionella religiösa organisationer.<sup>25</sup> Psykologen Serge Moscovici skriver däremot i boken *The Age of the Crowd* (1985) att han anser att människan behöver kommunikation och sociala relationer. Dessa sociala relationer grundar sig i hopp, tro, rädsla och ordning. Moscovici vänder något på Marx berömda uttalande angående religion och säger ”kommunikation är som valium för folket.”<sup>26</sup> Denna kommunikation, menar han, gör att massorna, i det här fallet idrottssupportrar, skapar en hemlig sekulär religion. Moscovici fokuserar då främst på att ordet religion innebär en slags sammanbindning.<sup>27</sup> Det är alltså det som binder samman en grupp och det som bildar gruppen, människornas hopp, tro, rädsla och ordning, skapar kommunikation. Moscovici menar att det kommer till uttryck främst genom yttrande av känslor. Inom idrotten är det oftast glädjeytringar som tar sig i uttryck; mål, segrar och mästartitlar genererar glädje och att fira stora segrar som en mästartitel eller en seger mot sina absolut värsta rivaler.<sup>28</sup> Percy och Taylor menar att detta inte räcker för att en publik ska bli homogen, utan det handlar också om att visa sitt supporterskap genom halsdukar och lagfärger, samt att sjunga och skrika tillsammans. Det är alltså det som Moscovici menar är kommunikation vilket gör att supporterskapet vävs samman och skapar den så kallade sekulära religionen.<sup>29</sup>

Etnologen Christian Bromberger betonar i sin bok *Allez! Forza Juve!* (1985) att religion och fotboll är skilda åt. Han menar att fotboll inte är en självmedveten ritual, den saknar exegetiska egenskaper och det viktigaste av allt, det finns ingen frälsning, inget liv efter detta.<sup>30</sup> Dock måste det betonas att

---

<sup>24</sup> Percy och Taylor 2010:37

<sup>25</sup> Percy och Taylor 2010:38

<sup>26</sup> Moscovici 1985:92

<sup>27</sup> Moscovici 1985:81-106

<sup>28</sup> Percy och Taylor 2010:39

<sup>29</sup> Percy och Taylor 2010:40

<sup>30</sup> Bromberger 1987:30

Bromberger arbetar strikt kristocentriskt. Teologen Martyn Percy skriver i boken *Words wonders and power* (1996) att fotboll fyller en funktion som en kvasi-religion som binder samman människor till något liknande en sekulär religiös gemenskap. Till exempel används en religiös retorik så som "Han är Gud" eller "Han kan gå på vatten" i vissa sånger. Dessa sånger ges då en religiös karaktär även om Percy påpekar att sådana sånger och uttryck där spelare uppnår transcendent status inte ska tolkas bokstavligt.<sup>31</sup> Jag får då anta att han menar att religiösa texter ska tolkas bokstavligt. Även supportrarnas enhetliga klädsel och färger, de rituella företeelserna kring matcherna hjälper enligt Percy till att skapa en slags sekulär religion.<sup>32</sup>

Religionsvetaren Magnus Engstrand avhandlar i sin bok *Fotboll och Religion* (2003) likheter mellan fotboll och religion. Engstrand beskriver supporterskapet som identitetsskapande. Författaren menar att människor anammar en identitet som fotbollssupporter till ett visst lag och identifierar sig med laget i med och motgång.<sup>33</sup> Författaren menar också att idrottens betydelse kan på flera sätt jämföras med Emile Durkheims religionsdefinition där han menar att "idrotten ansluter sig till de religiösa rituella funktionerna och bidrar till att utveckla vad Durkheim kallade sammanhållning, solidaritet, integration, disciplin och känslomässig eufori."<sup>34</sup> Engstrand menar att för Durkheim kännetecknas en religion av något som förenar en grupps teori och praxis under ett delat norm- och trossystem. Kärnan i religion är delandet av symbolisk mening och erfarenhet då detta resulterar i identitet och gemenskap inom gruppen.<sup>35</sup> Fortsättningsvis menar Engstrand att supportrar som lever ett liv i samhörighet med ett lag får tillsammans med andra likasinnade uppleva gemensamma erfarenheter. Med- och motgångar resulterar sedermera i en delad meningsfullhet för supportrarna sinsemellan, vilket i sin tur skapar identitet och samhörighet inom klubben.<sup>36</sup> Att studera supporterskapet på håll verkar vara tämligen populärt bland forskare då det finns ett flertal alster kring supporterskap där läktarritualer, läktarkultur samt rivalitet har studerats. Ett exempel är Richard Wilsons *Inside the Divide* (2012) i vilken han beskriver rivaliteten mellan katolska Celtic FC och protestantiska Rangers FC i Skottland. Denna rivalitet har resulterat i ett hundraårigt fotbollskrig i staden Glasgow.<sup>37</sup> Vad jag upptäckt är att de forskningsarbeten jag har hittat är av antingen kvantitativ art eller textanalyser. Därför är jag av åsikten att mina intervjuer skulle kunna bidra till forskningen kring supportrars gemenskap och om denna gemenskap fungerar som ett meningsskapande nav för fotbollsintresserade individer.

---

<sup>31</sup> Percy och Taylor 1996:41

<sup>32</sup> Percy och Taylor 1996:42-45

<sup>33</sup> Engstrand 2003:154

<sup>34</sup> Engstrand 2003:155

<sup>35</sup> Engstrand 2003:155

<sup>36</sup> Engstrand 2003:155

<sup>37</sup> Wilson 2012:20-25

### 3.2 Forskning kring identitetsskapande

Forskningen kring identitet och identitetsskapande är stor och att göra ett representativt urval för uppsatsens behov är svårt. Pirjo Ouvinen-Birgerstam som är lektor i psykologi på Lunds Universitet skriver att i takt med att vår kunskapsmängd ökat så tenderar människan att i allt högre grad fråga sig ”Vem är jag?, vad har jag varit och vad skall jag bli?” Ouvinen-Birgerstam klassificerar ordet identitet i avseende av individens medvetenhet om och upplevande av sig själv som en bestämd och unik person i ett eget historiskt och social sammanhang, vilket innebär individens upplevande av sig själv.<sup>38</sup> Begreppet identitet avser individens eget upplevande av sig själv, och den fastställs genom att fråga individen. Människan har i alla tider haft ett behov av identitet och således sökt efter den i alla tider. När människan frågar sig vem den är och varför den är så är det för att bemästra livets kaos och kunna kontrollera och förutsäga de händelseförlopp i vilka människan är involverad i. Detta sker genom att hon skapar en bild av verkligheten och sig själv i denna verklighet. Vidare menar författaren att människan vill inordna sitt liv i kategorier för att kunna skapa ett strukturerat liv, och då ingår en strukturerad identitet.<sup>39</sup> Individens identitet uppstår som en referensram för individens sökande efter struktur och enhet i tillvaron.<sup>40</sup> Peter Dahmén lärare i kommunikationsvetenskap menar att idrott ligger nära till hands för att skapa och bekräfta en social identitet. Tidigare har detta varit en strikt manlig företeelse men under de senaste 25 åren har det även börjat att gälla för kvinnor.<sup>41</sup>

Jonas Stier som är professor i sociologi vid Mälardalens högskola skriver i sin bok *Identitet: människans gåtfulla projekt* (2003) att individens identitet är förankrad i kroppen och kroppen speglar människans identitet likt en målarduk. För varje individ utgör mognad, personliga erfarenheter, gener, personlighetsegenskaper och så vidare en möjlighet för människans identitet att formos och omformas. Stier menar att identiteten ofta sträcker sig bortom det strikt fysiska, ägodelar, det vi skrivit, det personliga reviret och så vidare uppfattas också som en del av den vi är.<sup>42</sup> Identiteten tenderar också att ha en längre utsträckning i tiden än kroppen, vilket blir klart när en person dör, då personens minne lever kvar hos nära och kära.<sup>43</sup> De personliga erfarenheter som vi upplever formar oss som människor och blir en medskapare till vår identitet i hög grad.<sup>44</sup>

Stier menar också att identiteten fungerar som en biografi över våra liv. Självpupfattningen utgör stommen för varje människas livshistoria. Identiteten hänger samman med en känsla av ordning i

---

<sup>38</sup> Ouvinen-Birgerstam 1984:13

<sup>39</sup> Ouvinen-Birgerstam 1984:17

<sup>40</sup> Ouvinen-Birgerstam 1984:17

<sup>41</sup> Dahmén 1995:194

<sup>42</sup> Stier 2003:43-44

<sup>43</sup> Stier 2003:44

<sup>44</sup> Stier 2003:45

tillvaron och kan ses som ett porträtt av självet, skapat och återskapat som en självbespeglning.<sup>45</sup> En identitet kan ha flera olika innebörder och dessa bestämmer individens positioner i den sociala strukturen. I en grupp möjliggör identiteten känslor av samhörighet och gemenskap. Den hjälper de egna gruppen att upprätta och vidhålla maktgränser gentemot andra grupper. Det finns flera olika sådana krav, exempelvis hudfärg, etnicitet, nationalitet, kultur och kön som bidrar till denna symboliska gränsdragning. Detta är mycket värdeladdat då det berättar för oss vem vi är och varför vi är som vi är, därför kan en attack mot vår identitet utgöra en attack mot vårt välbefinnande.<sup>46</sup>

## 4. Teoretiska utgångspunkter

### 4.1 Upplevd hemlöshet i kölvattnet av sekulariseringen

Peter Berger, Brigitte Berger och Hansfried Kellner skriver i sin bok *The Homeless mind* (1974) att människan upplever en hemlöshet till följd av moderniseringen. Författarna tar upp tre huvudlinjer där de avhandlar vad som skapar denna psykologiska hemlöshet. Första punkten är den teknologiska utvecklingen. Författarna använder en av de största teknologiska utvecklingarna under 1900-talet som exempel, nämligen Henry Fords löpande band, vilket är en mekanisk anordning som vid massproduktion kontinuerligt förflyttar arbetsobjekten längs successiva arbetsstationer.<sup>47</sup> Författarna menar att den teknologiska utvecklingen leder till att människor blir som anonyma kugghjul i ett stort produktionsmaskineri. Denna princip, vilken författarna kallar för löpandebandsprincipen, kommer att gälla mer än att bara montera ihop bilar. Människor börjar applicera dessa fabriksparadigm på sitt arbetsliv och även på sitt privatliv.<sup>48</sup>

För att exemplifiera hur människor tar med sig detta tänkande in i sitt vardagsliv myntar författarna orden ”componentiality” och ”separability of means and ends”. Componentiality innebär kortfattat att människor bryter ner sin vardag i beståndsdelar likt i en produktionslinje. Människan uppfattar inte längre livet utifrån enskilda företeelser utan ser nu istället till en större helhet där dessa enskilda företeelser blir beståndsdelarna som skapar helheten, likt bildelar på ett löpandeband som tillsammans skapar en bil.<sup>49</sup> ”Separability of means and ends” innebär att människans sätt att resonera förändras, precis som när en produktionslinje monterar ihop olika komponenter till en slutprodukt vilket i författarnas exempel är bilen, så resonerar människan likadant i sitt privatliv. Det innebär att människan tänker ett steg längre, och kommer därav med tiden att framstå som mer målinriktad i sitt liv. Ytterligare en sak som den teknologiska utvecklingen medför är vad

---

<sup>45</sup> Stier 2003:54

<sup>46</sup> Stier 2003:58

<sup>47</sup> <http://www.ne.se/lang/löpande-band>

<sup>48</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:28-29

<sup>49</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:26-27



författarna kallar anonyma sociala relationer, där de menar att i en fabrik spelar varje människa en roll, vid produktionslinje monteras delarna ihop och det ska inte vara någon skillnad på vem som gör det. Detta menar författarna minskar människans relation till andra människor i samhället vilket leder till en minskad personlig påverkan hur människor ser på världen. Det är således genom den teknologiska utvecklingen i växelverkan med den ekonomiska tillväxten som människan förlorar sin identitet. Detta bidrar till känslan av hemlöshet hos individer.

Vidare diskuterar författarna byråkratiseringen, vilket kortfattat innebär att den ökade statliga påverkan på människan gör att de upplever sig mer kontrollerade i en högre grad än tidigare. Det leder till att individen inte betonas på samma sätt som tidigare utan betoningen sker på personen som medborgare i samhället. Detta menar författarna leder till mer anonymitet och individen blir gömd i massan av andra som också finns inom samma byråkratiska system, detta i sin tur leder till att känslan av hemlöshet ökar.<sup>50</sup>

Tredje delen i *The Homeless Mind* behandlar vad författarna benämner som pluraliseringen av sociala livsvärldar. Författarna menar att i det förmoderna samhället levde människor utefter trosföreställningar och normer vilka ofta var religiösa och delades befolkningen i stort, och detta fungerade som ett integrerande kitt som höll människor samman. För individen innebär det att denne alltid var i samma livsvärld, oavsett om denne umgicks med sin familj, arbetade eller deltog i den politiska processen. Det enda som skulle kunna få individen att hamna utanför sin livsvärld är om denne fysiskt tog sig ur sitt samhälle. Religionen blir på så vis en företeelse som är tänkt att vara ett övergripande meningsbyggande system för samhället, eftersom individen inte behöver reflektera över skillnaden mellan privatreligiositet och samhällelig religiositet känner denne sig automatiskt mer välkommen; och en familjär känsla av att vara hemma infinner sig.<sup>51</sup>

I det moderna samhället sker det dock en förändring, människans liv blev indelat i olika sektorer och individer tvingas i sin vardag att relatera till olika och ofta avvikande världar som är uppbyggda av olika livsmeningar och erfarenheter. Författarna menar att genom moderniseringen får människan ständigt nya infallsvinklar på livet, vilket innebär att människan kommer i kontakt med främmande trosföreställningar och normer som får dem att förstå att deras egna trosföreställningar och normer inte nödvändigtvis behöver vara universella. Det medför att idéer som tidigare tagits för givet blir relativa och lokala företeelser vilket leder till tvivel angående religiös tro överhuvudtaget. Detta påskyndas också av dagens informationssamhälle, författarna menar att den enskilda

---

<sup>50</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:43-46

<sup>51</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:64

individen blir bombarderad med information. Vidare hävdar författarna att detta säkerligen vidgar människans sinne men samtidigt försvagas dennes integritet och plausibilitetsstruktur.<sup>52</sup>

Pluarliseringen sker på flera nivåer men börjar i den primära socialisationen då författarna menar att barn av vår tid inte har ägt en integrerad och självklar "hemvärld". Detta påverkar hur den mänskliga identiteten ser ut, i moderniseringens kölvatten planerar människor sina hela liv utefter vad som förväntas av dem av samhället. Författarna menar att detta är tvåsidigt, individen har en helt annan förutsättning att skriva sin egen livshistoria genom moderniseringen. Samtidigt menar de är det oroande och ångestfyllt för människor att de måste göra en övergripande plan som ska ge mening åt hela livet utefter vad samhället förväntar sig av dem. Samhällets förväntningar är en avgörande del i människans identitet, vilket innebär hur individen ser sig själv och agerar i en social situation.<sup>53</sup> Författarna definierar den moderna identiteten och anser att den moderna identiteten är mer öppen, sofistikerad och det finns ett större spelrum att förändra sin identitet än tidigare. Den moderna identiteten är också mer rationell och individuell där individuell frihet, människan autonomi och rättigheter tas för givet, då främst människans rättighet att forma och planera sitt liv så fritt som möjligt prioriteras.<sup>54</sup> Pluarliseringen av sociala livsvärldar har haft en stor inverkan på religionsområdet. Tidigare har religionen tagit en stor plats i den mänskliga historien där religionen har stått för de övergripande symbolerna och trosföreställningarna för ett meningsfullt integrerat samhälle. Religionen sågs som den normativa och kognitiva strukturen som skapar en känsla av hemmahörande. Detta hotas av pluralismen genom att det människor i det sociala livet måste handskas med avvikande meningssystem. Pluraliseringen har en sekulariserande effekt och religionen förlorar inflytande hos människan och blir en strikt privat företeelse.<sup>55</sup> Slutligen menar författarna att en känsla av hemlöshet accelererar i och med religionens avtagande inflytande i kombination med samhällets ökade förväntningar på individen, vilket leder till att människan i högre grad söker sig till nya livsvägar för att uppnå en känsla av trygghet och en känsla av att höra hemma.

## **4.2 Intimitet, gemenskap, närhet**

Det teoretiska ramverket för Fredrik Schougs arbete tar sin början i Jürgen Habermas och Richard Sennetts alster. Schoug menar att intimitet och närhet är något som dagens sekulariserade samhälle lider brist på. Det enskilda psykiska livet har kommit att betraktas som så värdefullt och skört att det inte får exponeras inför världens realiteter. Självförverkligande framstår allt mer som ett mål i

---

<sup>52</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:67

<sup>53</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:76

<sup>54</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:78-79

<sup>55</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:80-82

sig än ett medel att lära känna omvärlden.<sup>56</sup> Schoug menar att benägenheten att betrakta alla former av socialt liv i personliga känslomässiga termer gör att människor blir opersonliga och diverse beteenden inte väcker passion förrän de behandlas på det personliga planet.<sup>57</sup> Schoug menar att den intima samhällsvisionen, vilket innebär att tillvaron upplevs som upptagen av individuella och personliga livsöden. Det leder till att världen utanför vår egen livssfär upplevs som opersonlig, tom och meningslös. Författaren menar att utifrån ovanstående premisser så bildas ett ideal av intimitet i vilket närhet och värme symboliserar det goda, det onda symboliseras av opersonlighet, förfrämmande och kyla.<sup>58</sup>

Schoug menar att i kölvattnet av intimsfärens förändringar under det moderna och postmoderna samhället skapas en avgränsning mellan ett inre, andligare liv och en yttre, mer världslig existens.<sup>59</sup> I dessa två åtskilda världar fortgår livet, dock har dessa två världar en tendens att hamna i motsättning med varandra, det världsliga kommer ofta att ses som ett hot mot det andliga. Schoug menar att ”Den världsliga, offentliga världen ter sig då som en rigid, pansarklädd koloss som i sin hänsynslösa framfart hotar att slå den bräckliga, mänskliga existensen i spillror”.<sup>60</sup> Den inre sfären är ofta den sfär som uppfattas som förbunden med den kontinuitet och livsmening som enligt Schoug är ödelagd i offentligheten.<sup>61</sup>

I det moderna och postmoderna samhället tenderar människor att pendla mellan kontexter och miljöer, vilket medför att människor inte kan lokaliseras i ett specifikt avgränsat samhälleligt subsystem.<sup>62</sup> Författaren nämner, arbetsplatser, firmafester, hemmet, sovrummet, gatan samt varuhuset som miljöer vilka olika former av beteenden genereras och människor spelar olika roller och artikulerar olika meningssystem. Schoug menar att detta gör att människan fokuserar allt mer på en kontextberoende karaktär, de saknar en inre enhet och otvetydighet.<sup>63</sup> En del i människans kontextberoende skapas enligt författaren genom idrottsklubbarnas geografiska position. Runt om i Sverige bär idrottsklubbar namn uppkallat efter de städer de härstammar ifrån till exempel IFK Göteborg, Kalmar FF och Malmö FF. Supportrar tenderar att sluta upp bakom det lag som de känner en geografisk närhet till och matcherna spelas alltid på hemmaplan eller bortaplan, vilket ger människan en känsla av ”hemma” något bekant och tryggt.<sup>64</sup>

---

<sup>56</sup> Schoug 1997:21

<sup>57</sup> Schoug 1997:21

<sup>58</sup> Schoug 1997:21

<sup>59</sup> Schoug 1997:25

<sup>60</sup> Schoug 1997:26

<sup>61</sup> Schoug 1997:26

<sup>62</sup> Schoug 1997:27

<sup>63</sup> Schoug 1997:27

<sup>64</sup> Schoug 1997:37

Intimitet och rivalitet associeras ofta som väsensskilda fenomen. Intimiteten förutsätter ett tänkande av småskalig karaktär. Intimitetsskapande handlar därför inte bara om att skapa intern identifikation, utan också ett tänkande i form av ”vi” och ”dem”, inneslutande och uteslutande, innanförskap och utanförskap. Schoug menar att inga nära konstellationer kan skapas utan separation och distansering och den intima gemenskapen kan därför fungera som medel för att konceptualisera rivaliteten. Detta kan också vara ett medel för identitetsformerande i allmänhet då författaren menar att det är inte inom den intima gruppen som identiteter bildas, utan detta sker vid en gränslinje till den andre. För att skapa intern klassifikation förutsätts skillnader i förhållande till en eller flera andra grupper eller kategorier. Utifrån dessa skillnader byggs identiteter motsättningsfullt genom att ”vi” är vad ”de” inte är och vice versa.<sup>65</sup> Det författaren vill påvisa är att idrotten är identitetsbildande på så vis genom rivaliteten klubbar och supportrar sinsemellan skapar en känsla av gemenskap och ger människor en plats i samhället. Det författaren också diskuterar är intimiteten, där människan söker sig till idrotten för att uppnå intimitet och gemenskaps känslan som de annars saknar.

---

<sup>65</sup> Schoug 1997:66

## 5. Historisk överblick av supporterulturens framväxt i Sverige under 1900-talet

Bakgrunden till denna kandidatuppsats ligger i supporterskapet, att älska sitt lag, att visa stöd för sitt lag och då främst under lagets matcher. Torbjörn Andersson lektor i idrottsvetenskap och filosofie doktor i historia skriver i sin bok Kung Fotboll (2002) att fotbollen i Sverige förändras i takt med arbetarklassens framväxt. I början av 1900-talet var fotbollen ett medel- och överklassport där det gentlemannamässiga idealet var norm.<sup>66</sup> Under tidigt 1900-tal gjorde arbetarklassen sitt intåg på idrottsarenorna runt om i Sverige och fotbollen kom enligt Andersson att förändras i grunden, genom arbetarklassens inträde föddes en speciell sorts människa, nämligen den moderna fotbollssupportern.<sup>67</sup> Under fotbollens tidiga skede i Sverige var som nämnts ovan det gentlemannamässiga idealet något som hyllades, att håna en motståndare, eller att applådera något bra på planen var tabu. Detta förändrades i takt med att arbetarklassen började intressera sig för fotboll, då började olika fabriker bildade fotbollslag och möttes, byar gjorde mötte grannbyn i en fotbollsmatch. Genom detta uppstod rivalitet där människor kunde se sitt lag förlora och man måste engagera sig för sin by eller sitt stadsområdes heder. Därför började publiken att ge sitt stöd åt det egna laget och samtidigt se till att håna motståndarlag och domare.<sup>68</sup> Att människor på läktarna började aktivt stödja sitt lag med applåder, visslingar och tillmälen var något som inte hade förekommit i Sverige tidigare, och författaren skriver att det svenska fotbollsforbundet, klubbstyrelser och media ansåg att publiken behövde äga en viss karaktär. Fotbollsupplevelsen skulle styras in på sunda banor.<sup>69</sup> Förbund och klubbar som var av gammal skola menade att det inte gick för sig att uppföra sig hur som helst på läktaren. De menade att vara fotbollspublik kom med ett visst moraliskt ansvar och krävde en viss sorts människa och där passade inte den oborstade arbetaren in.<sup>70</sup> Andersson refererar till ett flertal tidningar där skribenterna förfäras över hur fotbollspubliken uppför sig, som till exempel denna kommentar kring en match mellan IFK Norrköping och Norrköpings Bollklubb från 1904:

Publiken - som talrikt infunnit sig - gaf sina sympatier för 'kamraterna' tillkänna genom lifliga applåder, när någon spelare på denna sida utmärkte sig; att den genom hvisslingar hälsade Bollklubbens seger är ett bevis på dålig smak, som de af fotbollspelet intresserade borde bemöda sig om att undertrycka. Det ligger för öfrigt i skiljedomarens makt att afbryta spelet vid sådana ingrepp från publikens sida<sup>71</sup>

---

<sup>66</sup> Andersson 2002:226

<sup>67</sup> Andersson 2002:227

<sup>68</sup> Andersson 2002:227

<sup>69</sup> Andersson 2002:229

<sup>70</sup> Andersson 2002:30

<sup>71</sup> Andersson 2002:30

Dock var utvecklingen en process som inte gick att stoppa. Den moderna fotbollssupportern var född, från att ha varit ett medelklassnöje med endast ett fåtal åskådare exploderade fotbollen under tidigt 1900-tal till att bli en nationell angelägenhet med tusentals engagerade människor på läktarna.<sup>72</sup> Trots kraftigt motstånd från så väl media som Fotbollsförbundet över hur fotbollssupportrarna uppförde sig runt matcherna fortsatte utvecklingen under de första tio åren av 1900-talet. Det ledde till att allt fler röster höjdes till stöd för fotbollssupportern som till exempel tidningen Idrottsbladet skrev ”Nej, låt oss få lite mer lif och ljud vid våra fotbolltäflingar! Det behöfver icke blifva bråkigt och tråkigt för det”.<sup>73</sup> Andersson skriver att detta gav en legitim status till supporterengagemanget då det utövades i positiv anda.<sup>74</sup>

Under 1920-talet började svenskarna snegla mot övriga Europa och då främst England för att försöka få kontroll över supporterskapet. Att fotbollssupportrarna skulle försvinna var inte realistiskt, de hade kommit för att stanna, och hängivenheten var stor bland svenskarna. Dock ansågs det att supportrarna behövde fostras och inackorderas under regler.<sup>75</sup> Förändringen som så desperat behövdes kom i form av att människor började organisera sig på läktarna, det skedde genom att supportrarna började systematiskt heja på sina lag tillsammans istället för att enbart ägna matcherna åt att påpeka för domaren i hårda ordalag vilka misstag han gjorde och så vidare. I stället fokuserade nu den stora massan på att lyfta fram sitt egna lag och ge dem sitt stöd.<sup>76</sup> Det som skedde var att den oregerliga massans skräm och hånfullheter byttes ut mot just den gentlemannamässighet som fotbollsförbundet och klubbstyrelser eftersträvat. Under 1930-talet kom klassiska ramsor att skapas som ”Heja Sverige friskt humör, det är det som susen gör”. Under samma period föddes också det som är synonymt med supporterskapet idag, nämligen allsången. När fotbollssupportrarna vände supporterskapet till något positivt medförde detta att toleransnivån ökade avsevärt för vad som ansågs vara bra supporterskap. Att heja på sitt lag och vissla och så vidare var nu mer en självklar del av läktarkulturen.<sup>77</sup>

I och med att toleransnivån höjdes avsevärt för vad som är bra och positiv läktarkultur, ökade också gränserna för hur supportrar tilläts uppföra sig på läktarna. Det medförde enligt Andersson, trots supporterens stora framsteg under 1920-talet, att ett nytt begrepp kom att myntas under mellankrigstiden - fotbollshuliganen föddes.<sup>78</sup> Torbjörn Andersson skriver att under mellankrigstiden ökade också huliganismen avsevärt, alltså uppkom reella upplopp och våld kring

---

<sup>72</sup> Andersson 2002:31

<sup>73</sup> Andersson 2002:230

<sup>74</sup> Andersson 2002:231

<sup>75</sup> Andersson 2002:486

<sup>76</sup> Andersson 2002:486

<sup>77</sup> Andersson 2002:488

<sup>78</sup> Andersson 2002:488

matcherna. Andersson visar på ett flertal exempel runt om i Sverige vilka också bröt klassbarriärer, våldet florerade överallt från Malmö i söder till Sundsvall i norr.<sup>79</sup> Det gick så långt att idrottsarenor i Sverige stängdes av för all aktivitet under perioder. Men det medförde något gott, det gjorde att den förr illa omtyckta läktarkulturen av tillrop, visslingar och allmänt oljud accepterades eftersom de trots allt inte klättrade in på planen och försökte misshandla spelare och domare.<sup>80</sup> Under den senare delen av 1930-talet skedde en mognadsprocess också bland fotbollssupportrarna och läktarvåldet avtog allt mer, och denna process fortsatte efter andra världskrigets slut.<sup>81</sup>

Det enskilt största som hänt svenskt supporterskap inträffade 1969, det var då svenska folket för första gången kunde titta på fotboll på TV från andra länder i och med att SVT började sända engelsk ligafotboll. Magnus Hagström menar att detta är den största anledningen till att läktarkulturen förändrades på ett avgörande sätt i Sverige under 1970-talet.<sup>82</sup> De engelska sångerna hade en enorm dragningskraft för unga svenska pojkar som ville starta en egen fotbollsklack. Den engelska popkulturen var högsta mode i Sverige och med direktsända matcher från England hjälpte det till att skapa en subkultur i Sverige som främjade den svenska supporter-kulturen. Just musikkulturen som slog in som en våg över Sverige under 1970-talet med först brittpopen och sedan punken gjorde att den subkultur som supporterskapet blivit skapade en ”vi skiter i allt”-attityd som passade som hand i handsken i en hejaklack.<sup>83</sup> Sent 1970-tal har kulturen vuxit sig stark i Sverige och då särskilt i Stockholmsområdet kring idrottsföreningarna AIK, Djurgårdens IF och Hammarby IF. Detta medförde att supportrarna beslutade sig för att organisera sig i föreningar. Som nämnts tidigare hade supportrarna träffats på läktarna och hejat på sitt lag tillsammans, gemenskapen flyttade nu utanför arenan och in i föreningslivet där en fullt fungerade organisation skapades med styrelser, medlemsavgifter och så vidare. Detta skedde för att fotbollsklubbarna ville att supportrarna skulle kunna kontrolleras och registreras i medlemsregister efter att våld hade uppstått kring matcherna. Det var även praktiskt för att kunna anordna resor för supportrarna till lagens bortamatcher och för att kunna trycka upp supporterartiklar som halsdukar och tröjor för att kunna visa sin lagtillhörighet.<sup>84</sup>

1970-talets vitalisering av svenska fotbollssupportrar var som bortblåst under 1980-talet. Ishockeyn var på stark frammarsch i Sverige och de svenska fotbollsarenorna fick uppleva en stor nedgång i

---

<sup>79</sup> Andersson 2002:506

<sup>80</sup> Andersson 2002: 507

<sup>81</sup> Andersson 2002:508

<sup>82</sup> Hagström 2010:26

<sup>83</sup> Hagström 2010:27

<sup>84</sup> Hagström 2010:30

publikantal.<sup>85</sup> Medlemsantalet sjunker överlag och det går så långt att AIK's Black Army var på väg att splittras 1985.<sup>86</sup> Den rebelliska tidsanda som grundat supporterklubbarna med den engelska punkens inmarsch på den svenska musikscenen var nu ett minne blott, istället hade en annan rebellisk subkultur gjort intrång på läktaren, nämligen nynazismen.<sup>87</sup> I kölvattnet av de högerextrema strömningar som uppkom i klackarna under slutet av 1980-talet och början av 1990-talet uppkommer ett annat våldsuttryck, nämligen firmakulturen. Alltså grupperingar med människor som hade en medveten och utstuderad våldsideologi. Detta innebar att vissa grupper av supportrar istället för att heja fram sitt lag likt vanliga supportrar, istället fokuserar på att visa sitt supporterskap genom att slåss mot andra firmor från andra lag. 1991 bildas Sveriges första firma nämligen AIK's Firman Boys.<sup>88</sup> Skaparna av firmorna sneglade mot England där firmorna varit en del av fotbollen länge. Till skillnad mot vad många tror är inte firmorna i sig rasistiska. Ett flertal av medlemmarna hade invandrarbakgrund och de accepterade inte övriga skinheads rasattityder som drevs med viss framgång på läktarna.<sup>89</sup>

Efter att fotbollen under första hälften av 1990-talet haft neråtgående publiksiffror hände något under andra hälften, fotbollen började direktsändas i TV, publiken börjar återvända till läktarna och att ingå i en fotbollsklack var inte längre något som nödvändigtvis likställdes med kriminalitet av omvärlden.<sup>90</sup> Det var också vid den här tidpunkten som begreppet "tifo" kom till Sverige genom. Tifo betyder kort och gott att stötta sitt lag med välorganiserade läktarkoreografier, till exempel med hjälp av färgade pappersark, bengaliska eldar, och jättelika tygstycken med målade budskap vilket sker i så kallade Ultrasgrupper vilket kort och gott innebär att grupper bildas som aktivt arbetar för att stödja sin förening på läktaren med sång och rörelse. Detta har även under 2000-talets första decennium bedrivits med stor framgång och supporterskapet i Sverige är allt jämt en av grundpelarna i svensk fotboll.<sup>91</sup>

---

<sup>85</sup> Jurell 2010:83

<sup>86</sup> Jurell 2010:86

<sup>87</sup> Jurell 2010:88

<sup>88</sup> Jurell 2010:88

<sup>89</sup> Jurell 2010:92

<sup>90</sup> Jurell 2010:136

<sup>91</sup> Jurell 2010:137



## 6. Resultat

I det här kapitlet kommer resultatet av mina intervjuer att presenteras, men först kommer jag presentera mina respondenter. Därefter följer en presentation av mitt resultat utefter det jag kommit fram till genom mina studier av min empiri. Jag har beslutat att mina respondenter ska figurera under pseudonymer i uppsatsen.

### 6.1 Personporträtt

Anton är 26 år gammal och uppväxt i en småstad i Småland. Han berättar att han växte upp med en mycket idrottsintresserad pappa som var friidrottare och tidigt uppmuntrade Anton att testa på olika sporter. Anton berättar att han spelat både ishockey, fotboll och innebandy. Han bor sedan ett par år tillbaka i Växjö tillsammans med sin sambo och studerar på Linnéuniversitetet och ämnar bli gymnasielärare i samhällsvetenskap. Anton blev tidigt supporter och han berättar att hans hjärta klappar för AIK och Liverpool FC.

Björn är 23 år gammal och uppväxt på västkusten. Han nämner liksom Anton att hans föräldrar är väldigt idrottsintresserade. Björn berättar också att han tidigt började spela fotboll vilket förstärkte hans eget intresse. Björns stora passion är Hammarby IF och han berättar att det tidigt blev Hammarby på grund av att hans pappa, farfar samt en del vänner höll på Hammarby. Idag bor Björn i Växjö tillsammans med sin sambo och studerar till gymnasielärare.

Christian är 24 år gammal. Han är född och uppvuxen utanför Växjö tillsammans med sin familj bestående av två bröder och sina föräldrar. Även Christian berättar om föräldrar som är idrottsintresserade som uppmuntrat honom att idrotta själv. Han började spela fotboll i tidig ålder och gör så fortfarande. Han är även aktiv i styrelsen i sitt lokala fotbollslag. Även Christian är student vid Linnéuniversitet där han läser till lärare i historia och geografi. Christian är supporter till Östers IF, han betonar också att han har ett lika stort intresse i det lokala ishockeylaget Växjö Lakers.

Daniel är 26 år gammal och uppvuxen utanför Jönköping i Småland. Daniel växte upp med båda sina föräldrar och sin bror i ett litet villakvarter, han betonar att det var en mycket bra uppväxt. Daniel berättar att idrotten alltid varit en central del i familjen då båda bröderna och föräldrarna varit aktiva idrottare. Daniel själv har spelat både fotboll, bandy, innebandy och pingis. Han berättar att när hans intresse för att själv idrotta avtog i tonåren började hans intresse för supporterskapet växa fram. Han kom tidigt i kontakt med AIK och han berättar att det föll sig så att AIK blev laget

han valde att stötta. Även Daniel har hamnat i Växjö för studiernas skull där han nu studerar till fritidspedagog med inriktning idrott.

Erik är 23 år och uppvuxen i ett litet samhälle utanför Växjö där han bodde tillsammans med sina föräldrar till han var ungefär tolv år då föräldrarna skiljde sig och han flyttade in till Växjö stad. Han menar på att fotbollen alltid har varit en central del av hans liv. Fotbollen fanns alltid till hands i trädgården och han spelade ofta spontant med sig själv och med vänner. Han har även varit aktiv inom både fotboll och innebandy på en organiserad nivå. Erik bor för närvarande i Växjö där han studerar till sjuksköterska. Erik säger att i takt med att hans eget idrottande har avtagit har hans intresse för att vara åskådare och supporter ökat. Erik är supporter till Östers IF och Newcastle United och FC Barcelona.

Filip är 21 år och uppvuxen i Kalmar där han studerar turism vid Linnéuniversitetet. Idrott har alltid varit en stor del av Filips liv och fotboll samt ishockey har varit centralt. Filip har själv spelat både fotboll och innebandy. Han säger att intresset inte alltid funnits där utan det har vuxit fram med åren och genom vänner som varit intresserade. Sedan 2000-2001 har han gått kontinuerligt på Kalmar FFs fotbollsmatcher. Han har även ett stort intresse för engelsk fotboll och är supporter till Newcastle United.

Anton, Erik och Filip har alltså flera lag som de anser sig tillhöra. De kan inte heller gradera sina känslor inför dem utan de är lika passionerade för alla lag. Björn, Daniel och Christian däremot har endast sina svenska lag som de följer.

## **6.2 Jag fick tidigt upp intresset för sport och särskilt fotboll**

Alla mina respondenter talar om hur deras föräldrar uppmuntrat dem att idrotta. Det har främst varit lagsporter som fotboll, ishockey, bandy och innebandy som har varit en del av mina respondenters liv. Respondenterna talar också om sina föräldrars starka idrottsintresse, där föräldrarna antingen själva varit aktiva utövare eller åskådare.

Anton berättar att hans föräldrar alltid uppmuntrat honom att vara aktiv, ”Pappa var friidrottare när jag var liten och jag har väl fått mitt idrottsintresse från honom antar jag. Men min hemstad är en liten ort så det är fotboll på sommaren och hockey på vintern som gäller.”<sup>92</sup> Christian är likt Anton influerad av sina föräldrars intresse, han berättar ”Jag började spela fotboll tidigt och morsan och

---

<sup>92</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

farsan har alltid uppmuntrat oss att idrotta.”<sup>93</sup> Daniel berättar om hur hans familj alltid varit involverad i idrott. Bandy och fotboll har varit en central del i familjens liv ”Idrotten har alltid varit en stor del av familjens liv liksom. Det har varit mycket bandy och fotboll som fritiden kretsat kring. Sen började jag idrotta tidigt själv liksom. Så man är ju biten från födseln liksom.”<sup>94</sup> Alltså har idrotten överlag varit en stor del av mina respondenters liv från en tidig ålder.

Erik och Björn berättar om hur deras föräldrar och farföräldras intresse för fotboll har skapat ett intresse även hos dem. Björn berättar att både hans pappa och farfar håller på Hammarby ”Jag har spelat fotboll sen jag var typ fem år, och sen har jag föräldrar som är fotbollsintresserade och håller på Hammarby, och farföräldrar likaså. Så det blev naturligt så.”<sup>95</sup> Erik berättar att fotbollen alltid funnits tillhands i familjens trädgård. Familjen har alltid uppmuntrat barnen i familjen att ha en aktiv fritid. Eriks intresse för Östers IF väcktes precis som för Björn genom hans pappas och farfars intresse för föreningen:

Det var mycket fotboll i trädgården och så. Det har alltid funnits en boll tillhands. Där vaknade väl intresset. Intresset för att spela har väl funnits där hela tiden. Men ju äldre jag blir så blir intresset att titta på fotboll större och större. Mer än att spela nästan. Sen att jag håller på Öster beror ju på att farsan och farfar alltid hållt på Öster och det fördes väl över på mig antar jag.<sup>96</sup>

Dock har det inte varit självklart att det varit fotbollen som respondenterna fastnat för, åtminstone inte till en början. Filip kommer liksom övriga respondenter från en idrottsfamilj, han säger att idrotten alltid varit central i familjen men att det riktiga intresset för fotboll inte infann sig direkt:

Fotbollen har ju alltid varit där. Men intresset har inte alltid varit som det är nu. Från början var det mycket ishockey och innebandy. Sen blev det det där fotbollstugget som blev, alla andra kompisar gick på Fredrikskans och alltså det riktiga intresset när jag började följa alla matcherna kom ganska sent, 2000-2001 kanske. På så sätt kanske man inte hängt med lika mycket som alla.<sup>97</sup>

Medan Björn och Erik valt lag utifrån sina släktingars intresse så har två av mina andra respondenter valt lag utifrån upplevelser de fått i och med att de har tittat på idrott. Anton och Daniel som båda håller på AIK menar att deras fascination för klackarna gjorde att deras val föll på AIK. Anton minns en ishockeymatch i Jönköping där han betraktade AIK-klacken respektive HV71-klacken och han säger:

---

<sup>93</sup> Intervju med Anton 2012-11-28

<sup>94</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>95</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

<sup>96</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>97</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

Jag minns att jag tyckte HV's supportrar såg så jävla tråkiga ut. Medan de i svarta coola kläder verkade ha mycket roligare på andra sidan, jag antar att mitt intresse vaknade då. AIK är ju inte bara fotboll, det är hockey, bandy, innebandy, golf ja till och med bowling. Då gäller det att stötta allt ju? Nu kanske jag inte går och ställer mig och kollar på AIK's golfklubb, men jag går på dom stora sporterna som fotboll och hockey.<sup>98</sup>

Daniels upplevelser av AIK:s klack liknar Antons. Efter att Daniel själv slutade spela fotboll kände han att han saknade fotbollen. Därav växte hans intresse för AIK, han berättar att det var i samband med AIK:s mycket framgångsrika år 1999 när de spelade Champions League med viss framgång:

Det började när jag var väldigt liten, man började ju spela fotboll tidigt och man var väldigt intresserad av det överlag. Sen när man slutade med fotbollen så saknade man väl det lite och då började man involvera sig i fotboll på annat sätt. Fick väl upp ögonen för AIK rätt tidigt, tror det var runt 10-års åldern. Jag var väldigt intresserad av klackarna, jag tyckte dom var ashäftiga. Det började väl mer på allvar i samband med framgångarna i Champions League 1999. Jag menar Nebojsas lobbmål mot Barcelona liksom. Herregud. Efter ett tag bestämde man sig för att åka till Stockholm när man väl fick för pärenen liksom. Jag var på mitt första derby när jag var 15 bast. Sen var man ju fast liksom, det finns inget bättre än ett derby på Råsunda.<sup>99</sup>

I tonåren när Daniels supporterskap började kom han genom AIK-forum på Internet i kontakt med flera AIK-supportrar runt Jönköping. De skapade en egen supportergrupp för att kunna åka tillsammans till Stockholm för att se matcher; ”Vi startade en lite mindre gruppering i Nässjö då, men vi kände inte varandra innan utan vi kom i kontakt med varandra genom forum på nätet o.s.v. Och sen kom vi underfund med att vi bodde inom samma område. Så då startade vi resor tillsammans utifrån det.”<sup>100</sup> Daniel berättar att ”De blev ju mer än fotbollsvänner till slut, vi kan gå på bio, fika och allt möjligt. Ett par av dem flyttade till Stockholm sen och då flyttade jag upp också ett tag. Mest för att följa AIK”<sup>101</sup> Björn som också håller på ett lag ifrån Stockholm, berättar en likande berättelse där han träffade personer i sin hemstad som också höll på Hammarby. ”Vi är ett gäng hemifrån, både utflyttade Stockholmare och andra som träffades genom bajen. Sen drog vi igång en liten grupp så att vi åkte ihop på matcherna, vi blev goda vänner och vi umgås än idag.”<sup>102</sup>

Christian talar om hur hans vänner varit en starkt bidragande orsak till hans fotbollsintresse. Han säger att hans sociala umgänge grundar sig i de fotbollslag han spelat i.

Man tränade med fotbollslaget sen hängde man med fotbollslaget. Så har det ju varit även nu när jag är vuxen. Man har inte haft så mycket sociala kontakter utanför. Träffas man 25 personer, fyra-fem gånger i veckan behöver man inte ha så mycket socialt liv utanför fotbollen. Sen är det ju också att stora matcher i fotbollen blir ju som en högtid, folk samlas och vi tar en pizza och dricker öl o kollar på matchen. Det binder samman och ger oss kompisar en anledning att träffas. Idrotten är ju allt, det kretsar kring att träna, läsa och titta

<sup>98</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>99</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>100</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>101</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>102</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

på fotboll och hockey. Det är det enda intresset jag har, det är det enda som intresserar mig, jag gör ingenting annat. Faktiskt.<sup>103</sup>

Erik talar om att hans supporterskap blir allt viktigare för honom desto äldre han blir. Han säger att i takt med att hans egen fotbollskarriär stegvis trappas ner, så ökar hans intresse för Östers IF. Han deltar även mer i läktarlivet nu än vad han gjorde under den tiden då han var aktiv.

Eftersom jag la av med fotbollen samtidigt som jag tränade jävligt mycket under sena tonåren så då hann man inte engagera sig lika mycket. Men nu har jag väl mer tid till det. Jag har blivit mer och mer engagerad ju längre tid det går. Har alltid varit intresserad och så men nu nästan nio av tio av matcherna så står jag i klacken och sjunger. Då kanske det var 50/50 förr. Man har väl kommit ur en fas också att i tonåren så var det inte så jävla coolt att stå och heja på ett lag. Nu har man accepterat att man inte är så jävla häftigt och det gör ju inget om jag står där och skriker liksom, jag gör ju det för Öster och ingen annan.<sup>104</sup>

Att Christian valde Östers IF som sitt lag föll sig naturligt för honom eftersom han är från Växjö. ”Känslan är ändå liksom att tycker man om föreningen som är från staden så projiceras det på staden också, så man skulle kunna säga att mitt supporterskap grundar sig i lokalpatriotism. Jag vill att det ska gå bra för Växjö.”<sup>105</sup>

En bidragande orsak till mina respondenters idrottsintresse grundar sig i deras föräldrars intresse för idrott. Alla respondenter vittnar om att deras föräldrar har betonat att en aktiv fritid är viktig och lagidrott har varit prioriterat för alla respondenter. I valet av lagtillhörighet berättar Anton och Daniel att klackarna varit en bidragande orsak till varför de valde AIK, de blev fascinerade av AIK:s supportrar och ville vara en del av dem. Björn och Erik berättar om hur deras föräldrar och farföräldrar varit Hammarby respektive Östersupportrar vilket gjorde att de följde deras fotspår. Christian talar om vänskapen och gemenskapen inom fotbollslaget som starkt bidragande till att hans fotbollsintresse föddes. Olikt de andra har han valt lag eftersom han är från Växjö. Han finner det naturligt att stödja laget från sin hemstad då han vill att det ska gå bra för Växjö allmänt. Filip talar också om vännernas inflytande som en bidragande orsak till att hans supporterskap föddes.

---

<sup>103</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>104</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>105</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

### 6.3 Fotbollen i vardagen

Christian berättar att mer än hälften av hans vakna tid går till att följa Östers IF samt att utöva idrotten. Han tycker om att läsa analyser om matcher och händelser på internet, bland annat för att se vad utomstående anser om Östers IF. Han berättar att han kan bli sårad om någon skriver elaka saker om Öster.

Jag läser om sport kanske två timmar om dan, tittar på typ youtube en timme, tränar själv oftast runt 1-2 timmar. Diskuterar sport någon timme också. Så halva vakna tiden varje dag går åt till sport. Men jag är mer för analyser av matcher än av statistik. Sen är jag väldigt intresserad av att se vad andra skriver om mitt lag, hur dom uppfattar vår prestation. Jag kan faktiskt ta illa vid mig om någon skriver något elakt om mitt lag. Mina känslor är starka på det sättet för det bygger väl lite på lokalpatriotism med. Så det kan vara också att jag associerar mitt lag med staden som jag är uppväxt i och det är på så vis en del av mig och det är laget också.<sup>106</sup>

Sporten är alltid närvarande i Christians liv och han planerar sina dagar efter sin egen träning samt hur Östers IF och Växjö Lakers spelar.

Jag planerar utefter att träna, utefter att se matcher. I helgen åkte jag till Västerås och träffade en polare. Det första vi gjorde när jag kom upp dit var att ta reda på om dom visade Växjö Lakers-Timrå IK på någon sportbar i Västerås. Så vi bokade ett bord och gick och väntade på att matchen skulle börja.<sup>107</sup>

Filip berättar att fotbollen har en stark påverkan på hans vardag. Han berättar att minst tjugofyra timmar i veckan ägnas åt fotboll. Det gäller att titta på matcher, spela fotbollsspel och följa sina respektive lag på internet; ”Vad skulle jag göra utan fotbollen liksom? Jag kan ju sitta en lördag och kolla på West-Ham-Swansea bara för att det är en fotbollsmatch”<sup>108</sup> Filip har även ett officiellt åtagande i Kalmar FF’s supporterunion. Detta tar en stor del av hans vardag i besittning. Filip berättar att det är mycket arbete kring supporterklubben då främst inför en match. Han berättar vidare om hur ett sådant förarbete kan se ut i avseende av tid och engagemang från hans sida:

Nu var det en lördagsmatch så då började vi på onsdagen med att köpa in partytält och det skulle fixas med det, käk skulle köpas in. Sen skulle tifot styras upp. Mot Elfsborg hade vi tifo, så då lade vi ut de här arken på stolarna dagen innan och så. Det tog ett jäkla tag bara det innan matchen. Mycket logistiska problem som skulle lösas och det faller på mig. Det är en stor social bit också, jag gör ju det ihop med mina vänner. Så sen fikar man på arenan, sen in till stan och ta en utgång på det på fredagskvällen innan match. Sen då själva matchdagen då, ska man styra upp det här med grillningen, man bjuder in folk via Facebook och visa att vi finns och att det händer saker. Sen grillningen så klart då, då ska

<sup>106</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>107</sup> Intervju med Christian 2012-11-29

<sup>108</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

det ordnas musik, det är mycket som ska fixas och det faller på oss i styrelsen att lösa det.<sup>109</sup>

Filip understryker också att trots att en match kan ta stora delar av veckan att förbereda så är det absolut värt besväret. Det ger honom en härlig känsla i kroppen när han får gå upp klockan 06:00 på morgonen och hjälpa till med sådant. Det gör att han känner sig delaktig i Kalmar FF på ett helt annat sätt. Att ordna med grillningen innan och tifo ger en viss tillfredsställelse, men det är när han får uppskattning efteråt för ett väl utfört jobb som han verkligen blir glad och nöjd.

Daniels vardag är uppbyggd kring AIK. Han lägger mycket tid, engagemang och pengar på att följa laget. Han berättar att han inte kan se sitt liv utan AIK, det är en självklar del av hans liv. Daniel fokuserar främst på AIK fotboll och AIK hockey i sitt supporterskap. Han berättar att det går åt minst två timmar varje dag för att hålla sig uppdaterad kring AIK, då främst genom olika forum och hemsidor. Anton säger också likt ovanstående respondenter att fotbollen har en stor påverkan på hans vardagsliv. ”Den har en väldigt stor roll, går det dåligt för Liverpool smakar inte maten lika gott längre. Vinner Liverpool så är det, ja det är värme att åka över och kolla är det roligaste som finns.” Han berättar att vinner Liverpool en viktig match så blir dagen lite roligare. Även Erik berättar att fotbollen har en mycket stor roll i hans liv. Han säger själv att den antagligen spelar en större roll än vad han önskat:

Om du frågar mig vad som är viktigast i mitt liv så kommer jag ju svara det vanliga babblet, att familj, vänner, sambo, hälsa är det som betyder något. Men det är skitsnack fotbollen är viktigare eftersom det är det jag i särklass lägger mest tid och energi på.<sup>110</sup>

Han berättar att under en vecka utan landslagsuppdrag, då det inte är seriematcher, tittar Erik på åtta matcher. Utöver det läser han tidningar och håller sig uppdaterad på diverse forum omkring en och en halvtimme om dagen. Han beskriver också en tomhet när det är landslagsuppdrag och de vanliga ligamatcherna är inställda. ”Alltså ett landslagsuppehåll när det bara är en match den veckan det är inte alls kul. jag har ju för fan ingenting att göra då. Det är ju inte så att jag går i taket liksom. Men det blir en jävla tomhet. Jag menar det är ju rutin att sätta sig klockan två på lördagen och se första matchen för att sen sitta där till klockan 20.”<sup>111</sup>

Till skillnad från Christian och Filip anser inte Erik att hans välbefinnande påverkas nämnvärt av fotbollen, han säger att resultaten påverkar inte hur han känner för Östers IF. Därför mår han sällan dåligt över hur det går.

---

<sup>109</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>110</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>111</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

Det är klart det kan gnaga mig om dom förlorar, eller som på senare är när de har ramlat ur till exempel Allsvenskan och Superettan. Men det är ju ändå Öster och mina känslor för laget påverkas ju inte av enskilda resultat liksom. Min kärlek till Öster kommer alltid finns där hur det än går. Visst jag kan må dåligt en dag eller två, men sen laddar man ju för nästa match.<sup>112</sup>

Björn berättar att hans känslor och engagemang kring Hammarby har mattats av de senaste åren. Det kom som en följdreaktion på att han flyttade till Växjö för att studera. Därför anser han inte att Hammarby påverkar honom i vardagen på samma sätt som förr.

Jag kollar på all fotboll som jag kan se på, tre-fyra dagar i veckan i alla fall. Men det har blivit mindre sen jag flyttade hit. Hammarby påverkar inte min vardag på samma sätt som innan. Men visst är det säsong är man rätt nervös dagen före match. Ska man dessutom se en match är man jävligt taggad. Visst man bryr sig och man vill att det ska gå bra för laget liksom.<sup>113</sup>

Han berättar också att han fortfarande följer alla lagets sidor på internet dagligen och försöker se så många matcher han hinner.

En stor del av mina respondenters liv går åt till att titta på och följa fotboll. Alla vittnar om att de ägnar flera timmar om dagen för att hålla sig uppdaterade. Dock sticker Christian, Filip och Daniel ut ur gruppen, i och med att deras välbefinnande påverkas av hur det går för deras idrottslag. Filip talar om att hans livsgnista inte skulle vara lika stark om han inte hade fotbollen i sitt liv.

### 6.3.1 Prioriteringar i vardagen

Under intervjuernas gång talade vi om hur det övriga livet påverkas av fotbollen. Alla respondenter talar om att det emellanåt har varit tal om att prioritera. Anton berättar att han under årens gång valt bort en väns bröllop, släktmiddagar, födelsedagskalas och även sina universitetsstudier för fotbollen. Anton säger att han inte ångrar något av detta överhuvudtaget. Jag frågar om det är något hedervärt bland supportrar att prioritera bort sådana stora händelser i livet för fotbollen:

Hedervärt vet jag inte om det är? Men jag vet att i vissa kretsar så vet jag att det ses som en solklarhet, jag vet folk som planerar till exempel bröllop och semestrar efter spelschemat för att inte missa något. Jag har en kompis som planerar sin semester på sommaren efter hur AIK spelar för att kunna åka på så många matcher som möjligt. Så fint skulle jag nog inte säga att det är, utan det är nog fan en självklarhet, något naturligt.<sup>114</sup>

Vidare menar Anton att är du hängiven ditt lag så finns det mycket annat i ditt liv som automatiskt blir bortprioriterat, det är en självklarhet att laget ska gå före. Anton tar själv upp att om han och hans sambo skulle gifta sig så skulle han absolut trycka på att bröllopet skulle gå av stapeln under

<sup>112</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>113</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

<sup>114</sup> Intervju med Anton 2012-11-26



en spelledig helg eftersom det inte skulle vara ett alternativ att missa en match. Även Björn har valt bort saker i vardagen för att kunna följa Hammarby. Han berättar att han under våren missade två dagars föreläsningar vid universitet för att åka till Stockholm för att ”supa, härja och att glo på fotboll.”<sup>115</sup> Ett sådant scenario är vanligt förekommande enligt Björn. Han tar även upp ett flertal gånger då han har struntat i sin flickväns födelsedag, men han understryker snabbt att det har aldrig handlat om att hoppa över något livsavgörande. På frågan om det inom hans vänskapskrets anses vara hedervärt att prioritera bort till exempel en flickväns födelsedag för en fotbollsmatch. Han säger att det kunde finnas en viss press bland hans vänner på att han skulle följa med på matcher.

Det var inte helt godtagbart att prioritera jobbet först. Eller en kväll med tjejen. Men styrd var man ju inte, man fick lite gliringar men kunde man inte så kunde man inte. Men en viss press infann ju sig ändå. Det är väl skillnaden på en vanlig supportergrupp och en ultras, är du ultras SKA du infinna dig till varje match.<sup>116</sup>

Erik berättar att fotbollen går före det mesta i hans liv. Han säger att han antagligen missat en hel del i vardagen när Östers IF har spelat match. Erik säger att det är något självklart att prioritera fotboll före födelsedagar och andra händelser.

Nä, alltså nu när jag tänker på det så har jag nog dragit iväg ett par gånger när det varit födelsedagar och annat. Men det är ju ganska självklart egentligen, att en viktig match med Öster är fan viktigare än att fira en födelsedag som man ändå firar varje år. Är det kval till typ allsvenskan eller något sånt, det händer inte så jävla ofta. Födelsedagar händer varenda jävla år. Klart fotbollen går före.<sup>117</sup>

Erik säger först att födelsedagar i den närmsta familjen går före fotbollen. Men han ändrar sig snabbt och säger:

Sen vill jag tillägga att skulle min sambo fylla år eller närmsta familjen så är det klart att dom gör före.....Nä det gör dom fan inte, jag hade åkt då också. Om det hade varit en extremt viktig match så hade jag åkt alltså. Avgörande matcher så hade jag skippat fan i mig hennes födelsedag också. Ja, jo det skulle jag.<sup>118</sup>

Christian berättar att händelser i vardagen blivit lidande för fotbollen, det händer att schemat kolliderar men då är det självklart att idrotten går före. Han betonar dock att det gäller att ha lite självdistans, och han väljer emellanåt att delta på någon social sammankomst enbart för att han inte ska betraktas som udda. Han håller sig ändå uppdaterad hela tiden på hur det går för hans lag om det skulle vara så att han missar en match. Christian tycker inte att det är en uppoffring han gör när han tittar på fotboll, snarare tvärtom.

---

<sup>115</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

<sup>116</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

<sup>117</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>118</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

Dom som gör det tycker ju att det inte är en uppoffring utan det är ju en medveten prioritering. Uppoffring tycker jag är när man inte får kolla på fotboll. Det är inte sporten i sig som inte är uppoffringen utan det är när jag inte får titta på sport som jag offerar mig. Eller att man gör något annat för att man är tvungen, det är det som är uppoffringen. Hade jag inte haft de här känslorna för sport hade inte alla de där andra grejerna känts som en uppoffring. Man hade uppskattat de grejerna mer, men å andra sidan finnas också alltid valet och det får man ju ta, allt är ju frivilligt.<sup>119</sup>

Även Daniel berättar att det finns gånger då händelser i vardagen blivit bortprioriterat för fotbollen.

Jag har bland annat valt bort skolan, många gånger. När jag vet att jag inte har någon chans eller möjlighet att åka upp egentligen men jag har ändå gjort det. Samma sak när jag vet att jag inte har råd heller egentligen men åker ändå. Då löser man det och åker upp likförbannat. Sen kanske konsekvenserna inte alltid är så roliga men det får man ta, för man vet att det som väntar mig i Stockholm är oslagbart.<sup>120</sup>

Daniel kan inte se att han valt bort något som skulle vara problematiskt. Han menar att upplevelsen av att åka till Stockholm och följa AIK är oslagbar i jämförelse med vad han skulle företagit sig istället. Det som han kan känna ånger inför är att han emellanåt låter supporterskapet ha en negativ effekt på privatekonomin.

Filip berättar till skillnad från de andra respondenterna att han aldrig valt bort något i sitt liv för fotbollen, han menar att relationer och skola måste gå före fotbollen. I hans samboförhållande menar han att det handlar om att kompromissa och bejaka varandras intressen, lyckas han med det är det inget problem att åka iväg ofta på fotboll eller att ägna dagar i förväg med att förbereda en match. Filip menar vidare att det absolut kan vara något hedervärt inom supporterklubbar att visa att det är fotbollen och supporterklubben som går före övriga livet. Han menar att det är skönt att veta att det finns vissa i gruppen som alltid dyker upp på matcherna.

Det inger ju lite respekt att man visar att fotbollen går före. Sen är det väl svårt att ranka farmors begravning eller morsans 50 års fest. Det är ju lite så att vet man att någon är sådan så vet man ju att man kan lita på honom.<sup>121</sup>

Flera av mina respondenter vittnar om att fotbollen tar en stor tid av deras vardag. Ett led i detta har blivit att andra saker i deras liv fått stå åt sidan, exempelvis som Erik berättar om hur födelsedagar har blivit bortprioriterade. Detta är genomgående för Anton, Erik, Christian och Björn. Det ses som något naturligt som måste ske då fotbollen är en stor del av deras liv. Christian diskuterar uppoffringen på ett intressant sätt och har en annan infallsvinkel än övriga respondenter. Han menar att det är när han blir förhindrad att titta på sport som han gör en uppoffring och inte tvärtom. Filip

<sup>119</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>120</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>121</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

är den enda respondenten som inte prioriterar fotbollen först. Han säger att han alltid valt studier och sociala relationer före fotbollen, även om han understryker att närvaro är viktigt för honom.

### 6.3.2 Nästan alla mina vänner är fotbollsintresserade

Antons umgängeskrets består nästan enbart av personer som är fotbollsintresserade. Många av hans vänner har han träffat genom idrott överlag till exempel när han själv har utövat idrott. Han har också en hel del vänner som han träffat genom supporterklubben som han håller kontakten med.

Nästan alla mina kompisar är fotbollsintresserade. Får vi chansen ser vi ju typ på Champions League och Premier League. Många av dem har man ju träffat genom idrotten, men ja fotbollen har ju spelat en stor roll givetvis. Särskilt när jag spelat själv eller åkt på bortamatcher med AIK, men det är mer folk man håller kontakten med genom typ Facebook eller så.<sup>122</sup>

Även Christian berättar att hans umgänge består av de personer som spelar i hans fotbollslag eller som han har spelat fotboll med förut. Han säger att de inte längre är så nära vänner i och med att deras intresse för fotbollen falnat något. Dock säger han att de stora matcherna ger dem en ursäkt att träffas.

Sen är det ju också att stora matcher i fotbollen blir ju som en högtid, folk samlas och vi tar en pizza och dricker öl o kollar på matchen. Det binder samman och ger oss kompisar en anledning att träffas. Jag tittar på allt, men många av mina vänner ser bara de stora matcherna. De kanske tittar på dom lokala lagen då och då. Men inte som jag som köper säsongskorten och går på alla matcher.<sup>123</sup>

Många av de vänner Christian umgås med har han träffat genom att han varit aktiv i det lokala fotbollslaget i byn där han är uppväxt.

Det har väl att göra med att vi är uppväxta på samma ställe. Men fotbollen är central. Det är rätt stor skillnad i ålder. Men när vi spelar seniorfotboll ihop så har vi blivit kompisar. Så ja, fotbollen har väl förenat oss men mest för att vi varit aktiva tillsammans.<sup>124</sup>

Filip berättar att ”de vänner som bor i Kalmar håller på Kalmar FF på ett eller annat sätt. Sen är det många som favoriserar internationell fotboll. Men Kalmar är alltid en del av det också.”<sup>125</sup> I och med Filips engagemang i supporterklubben har han lärt känna andra som också är medlemmar och de anordnar grillkvällar och andra sociala tillställningar tillsammans. De har även blivit goda vänner privat.

Det är ju allt det sociala runt omkring. Våra grillkvällar och så är ju supertrevliga. Det är ju mycket fotboll givetvis. Men det har även varit att man åkt iväg på konserter. Man har

<sup>122</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>123</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>124</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>125</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

många andra liknande intressen så. Fotbollen är fantastisk så, man blir ihopförd med människor man aldrig annars skulle träffat annars. Det är mycket sociala grejer som spelar in i supporterklubben.<sup>126</sup>

Erik berättar att han har två olika umgängen, ett med supporterklubben East Front och ett utanför fotbollen. Han berättar att han bara har en nära vän som också håller på Öster. Dessa bekanta har Erik träffat genom gemensamma vänner och han ser dem som vänner han bara umgås med runt fotbollen till exempel vid bortamatcher. ”Men jag har träffat dem genom gemensamma vänner. Men dom är aktiva i East Front. Man hänger liksom bara på bortamatcher eller på någon fest eller så. Jag har liksom två olika umgängen, ett i East Front och ett mer privat.”<sup>127</sup>

Till skillnad från de övriga är Björn inriktad på festen, att matcherna ska vara en stor fest där uppladdningen inför matchen är viktig. En lyckad match för Björn är när det är en stor fest både utanför arenan och på läktaren ihop med hans vänner. ”Det bästa är en lördagsmatch. Då ska man ha jävligt trevligt innan, en stor fest på en samlingspub tillsammans med polarna och att det är ett jävla röj liksom.”

Anton och Christian talar om ett umgänge som är baserat på vänner som de träffat genom idrotten. Christian har ett umgänge som består av personer som han träffat genom sin egna aktiva fotbollskarriär. Även Anton har träffat sina vänner genom idrotten, dock talar han om att han har träffat många personer, som han håller kontakten med till exempel via Facebook, genom supporterklubbens bortaresor. Filip som är väldigt involverad i Kalmar FF's supporterklubb berättar att hans umgänge enbart består av människor som är fotbollsintresserade. Supporterklubben anordnar grillkvällar och annat utanför själva matcherna som han deltar i. Hans vänner från supporterklubben umgås han även med utanför fotbollen. Erik beskriver att han har två olika umgängen och att personerna han känner i supporterklubben East Front blir mer som bekanta som han bara umgås med runt fotbollen, till exempel vid bortamatcher. Björn prioriterar festen innan matcherna som en viktig del av hans fotbollsoplevelse. Han säger att en bra fest innan matchen med vännerna är mycket viktig för att matchen ska bli lyckad.

---

<sup>126</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>127</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

### 6.3.3 Närhet till laget

Anton säger att han tror att närheten till laget är viktigare på ett geografiskt plan än känslomässigt, men han tycker det är väldigt roligt att kunna följa spelarna på Internet och se när de skämtar med varandra internt eller delar med sig av hur det ser ut i omklädningsrummet. ”Det är ju lite av en skyddad verkstad runt en fotbollsklubb så det är kul att se vad dom egentligen håller på med. Ju mer de öppnar upp desto mer intressant blir det ju”.<sup>128</sup> Björn följer också klubbens händelser på nätet och särskilt vissa spelares twitterfeeds. Han säger att det är kul att kunna komma närmare laget och hålla koll på vad spelarna gör på sin fritid.

Christian följer spelarnas twitter och läser bloggar som spelare har. Men han säger att det är mest för att se så de inte skriver något opassande som skulle kunna skada föreningen. Christian säger att det kanske låter konstigt men han blir sårad om spelare skriver elaka saker om Öster på nätet, därför håller han ett öga på deras twitterfeeds och så vidare. ”Man blir ju sårad om en spelare skadar föreningen på något vis. Då vill man ju hålla koll så att de inte skriver något dumt.”<sup>129</sup>

Daniel säger att han är vän med ett par spelare på Facebook och att han följer deras twitter och så vidare. Han säger att det är väldigt roligt att få en lite mer privat insyn i hur spelarna har det utanför planen. Daniel berättar att det gör att han känner sig mer delaktig i AIK. Filip säger att han följer alla spelare som har Facebook och Twitter, samt en hel del bloggar som spelare, ledare och representanter för Kalmar FF skriver. Han säger att det är trevligt att se hur spelarna tänker kring matcherna och hur det är att vara Kalmar FF-spelare. ”Det känns ju som att man är mer delaktig då liksom”<sup>130</sup> Till skillnad från de andra följer inte Erik några spelare på Internet. Han känner inget behov av att se vad de gör på Internet.

Mina respondenter finner det intressant att komma nära laget då det gör att de känner sig delaktiga i föreningen på ett djupare sätt. Att se vad spelarna gör på sina fritid gör att en ny värld öppnar upp sig för supportrarna där de kommer närmare laget på ett sätt som inte varit möjligt förut. Erik är den enda av mina respondenter som inte känner samma behov av att följa spelarna på till exempel twitter eller Facebook.

---

<sup>128</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>129</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>130</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

## 6.4 Gemenskap på läktaren

Filip berättar att han aldrig skulle kunna tänka sig att sitta ner eller stå med människor som inte engagerar sig. ”Jag kan inte sitta som på en teater och se föreställningen och sen applådera lite fint och sen gå hem. Jag vill vara delaktig, supporterskapet är större än så”.<sup>131</sup> Han berättar att den sociala gemenskapen som supporterskapet ger honom är en stor del av hans upplevelse av fotbollen. Filip säger att supporterklubbens träffar som de anordnar innan matchen där de grillar och umgås är en viktig del. Att Kalmar vinner hjälper till att bygga upp en härlig känsla i kroppen. Han betonar dock att om det skulle vara tyst på läktaren och folk inte skulle bry sig skulle det inte spela någon roll om Kalmar FF vann eller förlorade. Hela upplevelsen skulle vara förstörd om det inte fanns någon klackgemenskap. ”Klackgemenskapen är prio ett för mig. Det gör så jävla ont i mig när det är tyst på läktaren när Kalmar spelar.”<sup>132</sup> Erik talar likt Filip om att gemenskapen i klacken är viktig för honom och han säger; ”Man känner sig som en del av något större än en själv liksom. Delaktigheten är viktig. Det är något jävligt fint och speciellt att stå och jubla ihop med 7000 andra som jublar när Öster gör mål är en förbannat speciell och härlig känsla alltså.”<sup>133</sup> Gemenskapen på läktaren är avgörande för Erik. Han säger att skulle det inte vara för att det är så roligt att vara med de andra på läktaren så skulle han lika gärna kunna sitta hemma. Om det hade varit tyst och tråkigt på läktaren hade matchen varit helt meningslös. En match behöver inte vara misslyckad för att laget förlorar. Han menar att om han går hem med vetskapen om att East Front gjort en bra match på läktaren kan han ändå gå hem med huvudet högt.

Går du på matcherna, så går du ju för stämningen och gemenskapen. Annars kan man sitta hemma och kolla. Jag menar våra platser på arenan är ju rätt kassa, man ser ju inte allt. Då måste det ju vara för atmosfären, att sjunga ihop med vänner. Du kan ändå gå från en match som Öster har torskad och man känner att jävlar så bra East Front var idag, då går man därifrån med högt huvud och vid gott mod liksom.<sup>134</sup>

Daniel berättar att gemenskapen bland supportrarna är avgörande, att det är det som är fotboll.

Den är jätte viktig. Det bidrar till hela stämningen runt och omkring arenan. Det påverkar ju också spelarna vad man har hört från dom. Så det är klart att det betyder mycket för helhetsupplevelsen också. Att man träffar folk, tjötar AIK och sjunger ihop. Det är ju det som är fotboll liksom.<sup>135</sup>

En aspekt som vuxit fram för Daniel de senare åren sedan han flyttade till Växjö är att han kommit att uppskatta resorna upp till Stockholm. Han menar att det inte alls är jobbigt att åka med olika människor varje gång, det ger honom bara en chans att träffa fler personer som håller på AIK. Det

<sup>131</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>132</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>133</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>134</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>135</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

fördelaktiga är att de alltid har något att prata om och han säger att det känns som att han kommer hem varje gång.

Ibland får man åka med människor som man aldrig träffat eller känner, men man har alltid ett samtalsämne i AIK då. Därför blir det inte lika stor grej som att man skulle åka med randomness liksom. Det är jävligt gött. Man är alltid hemma liksom.<sup>136</sup>

Anton skulle gå på fotboll även om han inte fick stå på läktaren utan måste sitta på långsidorna. Han menar att det enbart skulle ske vid kris, om det inte gick att få tag i biljetter på Norra Stå eftersom han trots allt vill se matchen. Anton berättar också att upplevelsen av att stå på läktaren med sina vänner överskuggar ofta resultatet från matchen. Han berättar om när han med ett par likasinnade vänner reste till Liverpool för att för första gången besöka Anfield vilket är Liverpools hemmaarena. ”Bara att få vara på Anfield ihop med de andra, sjunga ramsorna och så vidare överskuggade utan tvekan Liverpools förlust. Det gjorde inget alls att Arsenal vann med 2-1”.<sup>137</sup> Han beskriver det som den största händelsen i livet och har under intervjun svårt att beskriva lyckan han kände när han var i Liverpool. Han beskriver Liverpool-spelarna som sina absoluta idoler och skulle göra vad som helst för att få vara i deras kläder. Att se dem komma ut på plan ger honom en euforisk känsla.

Björn berättar att gemenskapen som skapas på läktaren är halva upplevelsen av att gå på fotboll. Han var på årets sista match som spelades i Växjö och han berättar: ”De hade fixat bengalbränning, det blev jävligt snyggt och det var koordinerat och bra. Då såg man att även att de som hejade på Öster glodde mer på Bajens klack än fotbollen. Det utgör ju en stor del av atmosfären och upplevelsen i sig.”<sup>138</sup> Det är en viktig del för Björn att överglänsa motståndarna och att hans supporterklubb är stor och viktig. Han berättar att deras supporterklubb har flest medlemmar i Sverige och beskriver den som bäst i Skandinavien.

Christian är inte alls delaktig i supportergemenskapet på samma sätt som övriga respondenter. Han står ihop med de andra i East Front men deltar inte i ramsorna eller liknande. Han berättar att han blir så fokuserad på själva matchen att han inte kan fokusera på något annat än själva spelet.

Jag står för mig själv, jag tycker inte om...jag kan gå med polare och så där men jag håller mig på min kant. Bortamatcher är jag givetvis med. Men jag måste koncentrera mig på matchen, jag är maxfokuserad när jag kollar på fotboll. Jag är så koncentrerad. Filmar man mig ser jag nog ut som om jag är en av de värsta supportrarna för jag lever mig in mycket. Tittar jag på tv till exempel så kan jag inte luta mig tillbaka för då har jag inte kontroll. Utan jag måste sätta mig framåt och titta rätt mot tvn, jag känner mig skitobekvämt om jag

<sup>136</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>137</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>138</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

är tillbakalutad. Sen är det mycket känslor hemma också. Går fram och tillbaka i vardagsrummet och det är nästan värre att titta på tv än att var på plats.<sup>139</sup>

Han gillar att stå bland övriga supportrar för stämningens skull och han blir besviken på övriga klacken när det är dålig stämning på läktaren. Han känner inget behov att delta i gemenskapen, han betalar också in medlemsavgift till supporterklubben. Oftast går medlemsavgiften till att göra bortamatcherna billigare i avseende av resekostnader. Christian väljer trots detta att alltid resa ensam i egen bil. Han menar att för stämningen är det viktigt att gemenskapen finns men för egen del känner han inget behov av den. Christian säger att det enda han känner av gemenskapen är att han identifierar sig med dem för att de har samma lagtillhörighet.

Jag känner inte gemenskapen på det sättet. Jag känner bara att man identifierar sig med dom för att man håller på samma lag. Men jag känner inte det för att jag inte är engagerad i supporterklubben. Utan jag håller mig på min kant, ah jag vet inte....jag behöver inte...det är kul att vara glad med andra.<sup>140</sup>

Gemenskapen kring fotbollen är viktig för Erik, Filip och Daniel. De talar om att den är avgörande för att de ska följa sitt lag. Erik säger till exempel att det inte skulle vara samma sak utan gemenskapen, då kan han lika gärna vara hemma framför tvn. Filip säger att fotbollen inte får bli som en teaterföreställning utan han vill vara aktiv, annars är det inte fotboll. Det är något också Daniel talar om. För Björn är det viktigt att supportrarna är bättre än motståndarna, och att de överglänser de andra. Christian känner inte alls samma behov av gemenskapen som de övriga. Dock påpekar han att det är viktigt att gemenskapen finns, men att hans behov av samhörighet med de andra sträcker sig till att identifiera sig med samma lagtillhörighet.

## 6.5 Supporterskapet ger mig en identitet

När Anton talar om supporterskapet säger han att det ger honom en tillhörighet. Han är AIK-supporter och det är en del av hans identitet.

Det är en tillhörighet, att vara tillsammans med andra människor är ju roligt. Ihop blir man också jävligt starka. Det blir liksom en del av min identitet att vara supporter. Det är lätt att komma i kontakt med andra människor som också är supporter och så knyter man nya kontakter. Det är ju en stor del av den jag är och har format mig till den jag är.<sup>141</sup>

Anton är den enda av mina respondenter som talar om fotbollen i termer av meningsskapande. Han säger att fotbollen ger honom en mening i vardagen, får dagarna att gå och det gör att han orkar med sin vardag när han vet att fotbollen finns där.

---

<sup>139</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>140</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

<sup>141</sup> Intervju med Anton 2012-11-26



En slags mening med att få dagarna att gå. Det gör inte plagget lika jobbigt, man orkar med det när man vet att man ska iväg på helgen. Man vet att det alltid finns där trots att det kanske går åt helvete i övriga delar av livet. Fotbollen kommer alltid vara där och fånga mig om jag mår dåligt. Där finns det alltid polare att hänga med, och man har alltid saker att tjöta om.<sup>142</sup>

Filip talar tidigt om att han inte kan se sitt liv utan fotboll, då det är en stor del av vem han är. Han berättar att hans liv skulle bli tämligen innehållslöst utan fotboll. Han betonar att glädjen när Kalmar FF vinner är inte lika stark som sorgen när de förlorar. Filip säger att om han skulle bli berövad på fotbollen så skulle en viss trygghet försvinna och livsgnistan inte vara lika stark längre.

Skulle du plocka bort fotbollen så är det ju likadant, då försvinner ju alla dessa möten och tryggheten man får genom Kalmar FF. Det är viktigt att träffa mycket folk. Det är inte alls så att jag är helt isolerad från omvärlden. Men det är en stor del av mitt liv. Det är ju inte bara FF i och för sig, utan fotboll överlag. Utan fotbollen och utan Kalmar FF så skulle inte livet vara lika roligt att leva, livsgnistan skulle bli mindre.<sup>143</sup>

Filip arbetar ideellt med supporterklubben och han tycker att det är roligt att ha något att göra. Han tycker att det är roligt att sprida sin egna kärlek för Kalmar till andra inom föreningen och att träffa nya människor. Vidare menar han att det alltid finns någonstans att vända sig. Oavsett hur det går i övriga livet finns alltid supporterklubben där som ett stöd. Det är där Filip har sina vänner och han menar att det är som ett förhållande som aldrig tar slut. ”Oavsett hur det går för Kalmar FF kommer vi ändå alltid vara där tillsammans”. Filip talar flera gånger i intervjun om fotbollen som ett stöd, han talar till exempel om att när livet känns lite jobbigt finns det alltid någon vän han kan vända sig till. Han talar även om att han tittar på till exempel youtube-klipp från när de varit iväg på resor som till exempel från SM-guldet som togs 2008 i Halmstad. Genom sådana filmer känns livet lite lättare. Han drömmer sig ofta bort till härliga upplevelser som invigningen av Guldfågeln Arena 2010 vilket var en mycket emotionell kväll för Filip.

Även Erik talar om sitt supporterskap som identitetsskapande. Han menar att Östers IF är en stor del av den han är som person. Supporterklubben har blivit hans egna intresse och det är något som alltid kommer vara med honom hur dåligt det än går för Östers IF. "Det här är mitt lag, min supporterklubb och det är min grej att göra. Fotbollen är en del av min identitet, ja det blir liksom som en identitet. Jag är Östersupporter och kommer alltid vara det."<sup>144</sup> Dock som tidigare nämnts i uppsatsen påverkas inte Eriks välbefinnande av resultaten för Östers IF. Han menar istället att kärleken till klubben väger upp för de dåliga resultaten. Daniel betonar tillhörigheten som en viktig

---

<sup>142</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>143</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>144</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

del av supporterskapet. ”Oavsett var du kommer ifrån eller hur ditt liv ser ut utanför fotbollen så har du ändå en tillhörighet. Det är fantastiskt att människor kan träffas och dela dom här ögonblicken tycker jag.”<sup>145</sup> Den tillhörighet Daniel talar om påverkar också hans välbefinnande. Han menar att mår klubben dåligt, det vill säga genom dåliga resultat, mår han också dåligt.

Det är en väldigt stor del av livet faktiskt. Man lägger ju ner väldigt mycket tid och engagemang, ja och pengar på att följa just AIK. Det speglar ju även hur man mår beroende på hur det går för laget. Går det dåligt för laget kan man ju må skit i en vecka och går det tvärtom så är man ju uppåt, så att det speglar mkt hur man mår, lagets prestation. Det värsta scenariot skulle vara en förlust mot Djurgården. Då kan man gräva ner sig totalt i över en vecka liksom.<sup>146</sup>

Christians talar inte om supporterskapet som en tillhörighet likt de andra respondenterna men hans liv är uppbyggt kring idrott. Han idrottar själv mycket och han planerar sitt liv utefter hur Östers IF och Växjö Lakers spelar. Han berättar att hans sinnesstillstånd påverkas av hur det går för Östers IF eller hockeylaget Växjö Lakers. Dock säger han att han aldrig mår riktigt bra av en vinst, utan det genererar istället en lättnadskänsla över att han slipper må dåligt.

Sport är det enda intresset jag har, jag gör inget annat. Faktiskt. Mitt sinnesstillstånd påverkas av resultatet. Om vi tar fotboll eller ishockey spelar ingen roll. Det är samma sak. Men förlorar man en match mår man dåligt, vinner man så är det inte att man mår så där jättebra. Man mår bättre men det är mest för att man inte förlorade. Sorgen och besvikelsen vid en förlust är större än vad glädjen och lyckan är vid en seger. Det är kanske lite konstigt hur man utsätter sig för det, det kanske är det som är charmen.<sup>147</sup>

Det är tydligt att mina respondenters liv är formade av deras idrottsintresse. Anton, Erik, Filip och Daniel talar om vikten att tillhöra något, att de är en del av något större än dem själva. Erik säger att supporterskapet till Östers IF är en stor del av vem han är. Det styrker även Anton då han talar om sitt supporterskap till AIK. Daniel säger att tillhörigheten till en supporterklubb är fantastiskt i och med att alla är välkomna oavsett vem du är utanför läktaren. Alla mina respondenter vittnar om att deras välmående påverkas av hur det går för deras respektive lag. Dock menar både Christian och Filip att glädjen vid vinst är mindre än vad sorgen och besvikelsen vid en förlust är. Christian menar också att supporterskapet inte berör honom på samma sätt som övriga respondenter, likväl är hans privata supporterskap starkt och hans liv är uppbyggt kring hur hans idrottslag spelar och presterar. Björn är undantagen i detta temat då han inte berört något av de ovanstående frågorna i sin intervju då hans supporterskap enligt honom själv inte är lika starkt som tidigare.

---

<sup>145</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>146</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>147</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

## 6.6. Glädje och fotboll

När en person går på fotboll är det väldigt mycket känslor inblandade och jag frågade mina respondenter om deras starkaste upplevelser av en match. Anton har först svårt att välja om han ska tala om Liverpool FC eller AIK. Slutligen berättar han om en AIK-match, AIK möter Malmö på Råsunda i Solna. ”Efter matchen ska en gammal trojänare vid namn Thomas Lagerlöf avtackas. Det var liksom en hel ståplatsläktare som stod kvar efter matchen, ingen gick hem. Alla stod kvar och sjunger för honom och hyllar honom.”<sup>148</sup> Anton beskriver det som en enorm adrenalin- och euforisk kick. ”Det var liksom underbart, man förenades med dom andra på läktaren och vi visade vår uppskattning för en spelare som varit trogen klubben i många år. Ja jag kan inte sätta ord på det riktigt.”<sup>149</sup> Han säger att den där kicken är nog det som gör att han återvänder till fotbollen gång på gång, för att få uppleva de där enorma känslorna igen. ”Det är ju en kick, en helt sjuk kick man får av det där som man vill uppleva igen och igen. Man återkommer ju till det igen och igen och igen. Det blir som en drog, man vill bara ha mer av dom där kickarna.”<sup>150</sup> Björn behöver tänka efter en lång stund, han förklarar att det finns många härliga minnen han måste sortera ut.

Det jag kommer ihåg mest är 2008 tror jag, mot AIK. När bajen ligger under med 2-1 i 81:a minuten och det blir ett jävla liv och det är några ur bajen fans som skjuter raketer mot AIK's målvakt. Det är ju helt idiotiskt liksom. Matchen blir avbruten och alla tror den är slut att det ska bli 2-1. Tusentals AIK-supportrar står och hånar oss som fan. Men så kommer matchen igång igen och då gör Suleyman Sleyman som är Hammarbyhjälte ett sånt dundermål rakt upp i krysset och man ser hur norra stå bara sjunker ihop och tusentals bajare bara går mental. Alla tar av sig skorna, kanske sex-sju tusen personer står och hyllar Sulan som han kallas. Det var mäktigt att inte förlora där mot AIK. Derbyna är alltid häftiga när dom vinner.<sup>151</sup>

Björn menar att särskilt mot de andra stockholmslagen gäller det att visa att det är Hammarby som är bäst i stan. Den matchen blev bevis på det säger han. ”Det var en helt fantastisk känsla att fira ihop med de andra särskilt när vi trodde att vi skulle få stryk av Gnaget liksom.”<sup>152</sup>

Daniel likt Björn talar också om ett oavgjort resultat mot en av sina värsta rivaler efter en vändning på kort tid i slutminuterna. Som nämnts i tidigare teman så beskriver Daniel att en förlust mot Djurgården inte är acceptabelt, det är något som kan påverka honom negativt i flera veckor.

Det första jag kommer och tänka på är väl 3-3 matchen mot Djurgården, när AIK låg under med 3-0 och Djurgården hade väl sitt bästa lag som dom haft under 2000-talet. AIK var helt utspelade i hela matchen och vi funderade på att åka hem liksom. Så vänder AIK totalt efter

---

<sup>148</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>149</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>150</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>151</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

<sup>152</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

78:e minuter och gör tre snabba. När dom sätter 3-3 i 91:a minuten är nog fan det skönaste jag upplevt någonsin alla kategorier.<sup>153</sup>

Han tillägger att sedan dess går han aldrig hem tidigt från en fotbollsmatch. Han säger att efter det ger han aldrig upp, oavsett hur svart det kan se ut på resultattavlan så finns det alltid chans till en vändning. Eriks starkaste upplevelse med Östers IF inträffade år 2002 när Öster skulle kvala sig upp i Allsvenskan. Han berättar ingående och passionerat om Östers historia som en maktfaktor inom svensk fotboll.

Så 2002 åker jag på min första borta match med min bästa kompis och min far. Skulle möta Café Opera. på Stockholmsstadion och vi var klara för allsvenskan, publiksiffran var 1100 ungefär och lätt 1000 personer av dom var från Växjö. Utan att överdriva så var det så. Café Opera hade ett snitt på 200 personer/match och för dem gällde det ingenting. Och Johan Mattsson vilken lirare, på en frispark skruvar upp den i klyckan. Springer mot klacken och hela arenan kastar sig mot räcket ner mot Mattsson. Herrejävlar, där har du det, ren eufori. Jävlar alltså. Räcket höll på att brista, det har aldrig hänt när DIF spelat eller så, det hade kunnat gå så jävla illa, hade det brustit hade folk fan dött.<sup>154</sup>

Erik säger att den euforin han upplevde när han sprang in på planen där och började krama om helt okända personer och fira ihop med alla de andra tillresta Växjöborna är för honom oslagbar och en dag han aldrig kommer att glömma. Precis som Erik håller Christian på Östers IF. Ett lag som haft en ganska negativ utveckling de senaste tjugo åren och de båda talar om ögonblick som gjort dem mycket lyckliga. Christians starkaste ögonblick inom fotbollen hände i Helsingborg. Han berättar att hela hans fotbollslag som han spelade i under sin tonårstid hade åkt ner till Helsingborg för att titta på Östers första bortamatch i Allsvenskan på flera år.

Jag satt på sittplatsläktaren och jag blev så himla exalterad att jag ställde mig upp och skrek till vår klack och vi körde växelramsor trots att jag stod på andra sidan arenan typ och ajg bara skrek. Alla vände sig om och tittad på mig.[skratt] Jag brydde mig verkligen inte, jag behövde bara få utlopp för mina känslor, aaah det var skönt alltså. Vi hade följt Öster i många år i Superettan och känslan av att vara i allsvenskan kändes nästan främmande och väldigt stort i sig. Sen att komma till Helsingborg och vinna med 3-0 och övertyga spelmässigt, samtidigt att höra folk på läktaren säga att dom spelar bra, att höra motståndarsupportrar berömma och så där, det är liksom..(paus)..det var en härlig känsla att visa att vi också kunde spela fotboll.<sup>155</sup>

Han säger att ihop med sitt fotbollslag, tillika vänskapskrets, gjorde det nog att han vågade släppa på sina emotionella spärrar och verkligen leva ut sitt supporterskap som han aldrig kunnat göra innan vilket var en härlig känsla och en dag han aldrig kommer att glömma. Filip berättar att hans starkaste ögonblick med Kalmar FF är utan tvekan SM-guldet 2008. Han säger att det är ett

<sup>153</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>154</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>155</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

ögonblick han aldrig kommer att glömma, samt ett minne han kan plocka fram en en tung vardag för att pigga upp sig själv med.

Utan tvekan, SM-Guldet. Jag var på plats i Halmstad 08. Stått där i kylan och regnet i två timmar och så vinner dem och man får springa in på planen och det är grötigt och jävligt, förstörde mina skor totalt den kvällen. Man sprang in på planen där och det var....aah det var så mycket gåshud och tårar. Det är så sjukt. Det är ju liksom en av de här fina minnena i livet som man kan plocka fram de där jobbiga dagarna jag pratade om innan.<sup>156</sup>

Alla respondenter har ett ögonblick de minns allra starkast. Björn och Daniel talar om ett obehag att förlora mot sina värsta rivaler. När de då får se sina lag komma tillbaka in i matchen och klara av att få till ett oavgjort resultat är för dem stora ögonblick. Det är viktigt för Björn och Daniel att inte bli förlöjligade av sina värsta rivalers supportrar vilket gör att deras känsla för dessa matcher blir så pass stark. Erik talar om lättnaden när Östers IF återvände till Allsvenskan 2002, han var på sin första bortamatch tillsammans far på Stockholmsstadion vilket för honom blev en stor upplevelse när Öster lyckades bli uppflyttade. Även Filip talar om frukten av en lyckad säsong när han beskriver sitt starkaste ögonblick vilket är SM-Guldet 2008, han talar återigen om att sådana minnen kan fungera som stöd när vardagen blir jobbig. Christian berättar om hur han vid en bortamatch mot Helsingborg släppte alla sina emotionella spärrar och levde ut sitt supporterskap på ett sätt han aldrig gjort innan vilket han beskriver som härligt. Anton skiljer sig från de övriga då hans starkaste minne inte är en match i sig. Hans starkaste minne är hur en spelare i AIK blir avtackad efter lång och trogen tjänst. Han berättar att sådana händelser ger honom en stark känsla i kroppen som gör att han vill återvända och uppleva dem om igen.

### 6.6.1 Ilska, sorg och fotboll

Alla respondenter har starka lyckliga ögonblick likt de jag nämnt ovan. Men ett par stycken har också nämnt starka negativa upplevelser som haft en stor påverkan på dem. Björn till exempel talar om när Hammarby IF blev nedflyttade till Superettan 2009. Detta vid en tid då han engagerade sig som mest i supporterkulturen. Han säger att hans välbefinnande påverkades starkt under tiden i och med att hans engagemang var så stort. Björn menar att han mådde mycket dåligt under den här perioden. Sedan tar han också upp fjolårets säsong när Hammarby bara var minuter från att också bli nedflyttade från Superettan vilket hade inneburit en säker konkurs för Hammarby IF. ”Jag är säker på att Hammarby IF inte hade funnits om vi blivit nedflyttade förra året, då vet jag inte vad jag hade tagit mig till.”<sup>157</sup> Daniel talar också om starka negativa upplevelser i form av relegering från högsta divisionen. Han berättar om när AIK 2005 åkte ur Allsvenskan. Han var själv inte på

---

<sup>156</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>157</sup> Intervju med Björn 2012-11-26

plats eftersom AIK hade blivit bestraffade med spel inför tomma läktare på grund av läktarvåld. Han satt på en bar i Jönköping och såg AIK förlora med 3-0 mot Örgryte vilket innebar att Örgryte höll sig kvar och AIK blev relegerade. Daniel säger att känslan av att sitta i den här baren och se Örgryte-supportrar fira samtidigt som Daniel och hans vänner gjorde sig klara för att spela i Superettan var ett av de tyngsta ögonblicken i hans liv. ”Jag var helt knäckt i flera veckor, mådde så jävla dåligt alltså. Jag ville bara gå och dränka mig i Vättern. Men det går ju över, det var bara att det tog lång tid den gången”.<sup>158</sup>

Eriks tyngsta upplevelser med Östers IF grundar sig inte i en specifik händelse som för de andra. För honom har det varit mycket sorgligt att se hur personer som varit i ledande positioner inom Östers IF, enligt Erik, ”har misshandlat föreningen han älskar, de har tagit en rad felbeslut de senaste tjugo åren som enligt mig är oförlåtligt”. Han säger att från att ha varit en maktfaktor inom svensk fotboll har de blivit ett sjunkande skepp. Relationen till supporterklubben har aldrig fungerat menar Erik och han säger att de behandlas väldigt dåligt av Östers styrelse. Han berättar om hur föreningen i våras slängde East Fronts tifo som de fått lov att förvara på Värendsvallen. Föreningen ansåg att det helt plötsligt tog för mycket plats på arenan. Vad de inte tog med i beräkningen var hur mycket pengar som supporterarna lagt på allt tifo<sup>159</sup>, enligt Erik uppgick värdet till över 65 000 kronor. Han säger att det är väldigt tungt när de inte lyssnar på supporterklubbens åsikter.

De ser oss som lägre stående. Se bara när Myresjöhus Arena skulle invigas, då skulle East Front få tillgång till VIP utrymmena på den nya arenan och få äta med gamla Österspelare och så vidare. Men vi var inte fina nog typ, så vi blev inte insläppta. De ser oss som någon slags underklass som inte passar in i deras bild av Öster. Vilket är jävligt fel då flera av oss är mer välutbildade än vad styrelsen i Öster någonsin kommer bli.<sup>160</sup>

Erik blir väldigt upprörd kring ämnet och pratar länge om hur supporterklubben East Front har blivit behandlad av Öster. Han säger att det är utan tvekan det sorgligaste med att vara delaktig i Östers IF. ”Men samtidigt kommer vi alltid vara där eftersom vi faktiskt älskar Östers IF, det gäller kanske bara att försöka få en bättre relation till styrelsen.”<sup>161</sup> Christian som också håller på Östers IF berättar om när Öster åkte ur först Allsvenskan och Superettan året efter.

Men givetvis när man åker ur superettan, man åker ur allsvenskan och sen året därpå åka ur superettan direkt. Man ser liksom att...alltså det är bara...det är inte laget...kanske som jag anser det då en av de bästa trupperna som ett superettanlag någonsin haft...och sen åker man ut. Man känner sig liksom sviken. Man har stått där och försvarat dem när folk sagt att de inte kan spela och det känns som om att de skiter i en.<sup>162</sup>

<sup>158</sup> Intervju med Daniel 2012-11-28

<sup>159</sup> Flaggor, banderoller och annat som bidrar till stämningen på läktaren

<sup>160</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>161</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>162</sup> Intervju med Christian 2012-11-28

Filip talar om förödmjukelse, han säger att sportsligt har han inte varit med om så djupa svackor eftersom han är så ung. Han berättar istället om en match som spelades i år, Helsingborg borta.

Newcastle spelade samma dag. Jag åkte ner på förmiddagen, var ute på dagen innan, var bakfull som fan, inte så jättepigg alltså. Så åker vi ner dit. Satt nere vi hamnen och käkade och tänkte att det här blir en rolig match. Sen gick det åt helvete fullständigt. Ah det var det jävligaste jag varit med om. Då kände jag att det spelar ingen roll vad jag gör. Jag kan snubbla i trappan och alla HIF supportrar skrattar åt mig och det är lika pinsamt. Jag kan gå ut på planen och dra ner brallorna. Det var så jävla pinsamt att det fanns inte. När det blev 5-0 så gick jag därifrån och sparkade till en tunna som stod där. Då var det några småtjejer där i en HIF kiosk som skrattade åt mig, jag har nog aldrig varit så arg. Det var horribelt. Plus att Newcastle förlorade. Det var den sämsta söndagen i mitt liv tror jag.<sup>163</sup>

Till skillnad från de andra som talar om sportsligt förfall och felbeslut av styrelser så berättar Anton om sitt sorgligaste ögonblick som skedde samma vecka som intervjun ägde rum. Han berättar om sista matchen på Råsunda.<sup>164</sup>

75 års trogen tjänst tog slut på Råsunda, det var, aah det var synd på riktigt. Det var en fin arena, har varit där många gånger. Jag ångrar att jag inte åkte upp igår och plockat en bit av arenan, typ lite av gräsmattan kanske. Vi fans var inbjudna att ta ett sista farväl och ta med oss en liten bit av arenan hem som minne. Men det är ju för långt att åka tyvärr. Men ja, det är nog det värsta ögonblicket hittills.

Respondenterna talar oftast om relegering som det tyngsta ögonblicket i deras supporterskap. Det gäller för Björn, Daniel, Christian och Erik. Filip däremot talar om att bli förnedrad på bortaplan då hans Kalmar blir besegrade med stora siffror i Helsingborg. Han berättar att det är pinsamt att uppleva sådana nederlag. Anton berättar tillskillnad från de andra om hur han blir av med sin hemmaarena Råsunda i och med att den ska rivs efter att ha varit AIKs hemmaarena i 75 år.

---

<sup>163</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>164</sup> Råsunda ska rivs under vintern då den är ersatt med den nya hypermoderna Friends Arena

## 7. Analys

Genom mina intervjuer ämnar jag undersöka om supporterskapet fungerar som en meningsskapande existentiell livsväg. Det innebär att jag vill undersöka om människors supporterskap fungerar som ett meningsskapande nav vilket ger människor en känsla av trygghet och stabilitet i vardagen. Jag vill förstå dessa människors supporterskap, jag vill förstå gemenskapen och vad denna gemenskap ger dem.

### 7.1 Identitetsskapande

Berger, Berger och Kellner myntar ett flertal begrepp i sin bok *The Homeless Mind* (1974). Ett par av begreppen kommer inte vara användbara för analysen men är ändå viktiga för förståelsen av författarnas teorier. De menar att fabriksparadigmet som nämndes i teoridelen även kommer att appliceras på vardagslivet.<sup>165</sup> De talar exempelvis om anonyma sociala relationer vilket innebär att i en fabrik spelar varje människa en roll, vid en produktionslinje monteras delar ihop av människor men det ska inte vara någon skillnad på resultatet beroende på vem som gör det. När detta appliceras i vardagslivet så menar författarna att detta bidrar till att människors relationer till varandra minskar och den personliga påverkan på världen blir allt mindre. Det leder till en psykologisk hemlöshet och en känsla av avsaknad av identitet hos individer. I en värld där vi människor blir allt mer isolerade från varandra anser jag att fotbollen kan verka för att motverka den psykologiska hemlöshet som individer kan uppleva i samhället.

Flera respondenter talar om det sociala kring fotbollen som en viktig ingrediens för deras supporterskap vilket är intressant då det arbetar väl med Berger, Berger och Kellners teorier kring anonyma sociala relationer. De söker helt enkelt nya sociala relationer när deras egna privata liv blir allt mer isolerat. En av respondenterna, Filip talar tydligt om detta då han menar att hans liv skulle bli tämligen innehållslöst utan fotbollen. Han menar också att hans livsgnista inte skulle vara lika stark utan fotboll och Kalmar FF.<sup>166</sup> Flera respondenter talar om hur deras fotbollslag är en del av dem, de menar också att supporterskapet format dem som människor.

Det är en tillhörighet, att vara tillsammans med andra människor är ju roligt. Ihop blir man också jävligt starka. Det blir liksom en del av min identitet att vara supporter. Det är lätt att komma i kontakt med andra människor som också är supportrar och så knyter man nya kontakter. Det är ju en stor del av den jag är och har format mig till den jag är.<sup>167</sup>

---

<sup>165</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:26-27

<sup>166</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>167</sup> Intervju med Anton 2012-11-26



Människan behöver referensramar för livet och att tillskansa sig en identitet, att veta vem man är skapar struktur och enhet i tillvaron.<sup>168</sup> För att skapa en identitet krävs det enligt Jonas Stier personliga upplevelser, vilket formar oss som människor.<sup>169</sup> Respondenternas upplevelser är många och det talas om både segrar och förluster, glädje och sorg. Dessa upplevelser formar deras supporterskap och det bygger upp en relation till supporterskapet som gör att de kan identifiera sig med laget och ser sig själva som en del av föreningen. Som Stier skriver så möjliggör den individuella identiteten känslor av samhörighet och gemenskap för individen som den inte kunnat tillskansa sig på egen hand.<sup>170</sup>

## 7.2 Pluraliseringen av sociala livsvärldar

Berger, Berger och Kellner menar att genom moderniseringen så ställs individen ständigt inför nya infallsvinklar på livet, människan kommer i kontakt med främmande trosföreställningar och normer som får dem att förstå att deras egna trosföreställningar och normer nödvändigtvis inte behöver vara universella.<sup>171</sup> Författarna kallar detta för pluraliseringen av sociala livsvärldar och det vidgar säkerligen individens sinne, men samtidigt försvagar det dennes integritet och plausibilitetsstruktur.<sup>172</sup> När människan på så vis får ett oskrivet blad att skriva sin egen historia så är det en unik möjlighet men också ett utrymme för oro och ångest, vad ska de fylla livet med för att uppnå någon form av mening? Pluraliseringen som författarna talar om har en sekulariserande effekt på människan vilket gör att en känsla av psykologisk hemlöshet infinner sig. Därför söker sig individen nya livsvägar för att uppnå en känsla av trygghet och en känsla av att höra hemma. Mina respondenter identifierar sig som fotbollssupportrar, och de menar att det mesta i livet kretsar kring fotbollen och supporterskapet. En känsla av delaktighet är viktig för respondenterna; ”Man känner sig som en del av något större än en själv liksom. Delaktigheten är viktig.”<sup>173</sup> Erik framhåller i citatet att få känna sig delaktig i något är en stark känsla som gör att han får känna sig delaktig i något som är större än det egna jaget. Magnus Engstrand menar att supportrar som lever ett liv i samhörighet med ett lag får, tillsammans med andra likasinnade, uppleva gemensamma erfarenheter. Med- och motgångar resulterar sedermera i en delad meningsfullhet för supportrarna sinsemellan, vilket i sin tur skapar identitet och samhörighet inom supporterskapet.<sup>174</sup> Det tyder på att respondenterna sökt sig till supporter gemenskapen för att finna en mening i livet och för att försöka upphäva den psykologiska hemlösheten som Berger, Berger och Kellner talar om. Därför

---

<sup>168</sup> Ouvinen-Birgerstam 1984:17

<sup>169</sup> Stier 2003:43-44

<sup>170</sup> Stier 2003:58

<sup>171</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:64

<sup>172</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:64

<sup>173</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>174</sup> Engstrand 2003:154-155

anser jag att supporterskapet fungerar som ett meningsbyggande livsval där människor kan utbyta erfarenheter och upplevelser tillsammans, vilket gör att människorna kan överbrygga de sektorer som skapats och förena sig med andra människor. Respondenterna upplever sorg och glädje tillsammans i supportergemenskapen och de förenas i tron att det ska bli en framgångsrik säsong för deras lag. Respondenterna betonar att gemenskapen de får tillsammans med de andra på läktaren är avgörande för deras supporterskap.

### 7.3 Componentiality

Jag menar att fotbollen fungerar som ett nav där övriga livet får anpassa sig efter fotbollen och supporterskapet. Flera av respondenterna talar om supporterskapet som något konstant och något fast i vardagen. De menar att det är en del av livet som alltid kommer att finnas där. Flera respondenter talar om sin relation till supporterskapet i termer av dess funktion som stöd då livet i övrigt ter sig svårt. Detta talar Anton om då han menar att ”Fotbollen kommer alltid vara där och fånga mig om jag mår dåligt. Där finns det alltid polare att hänga med, och man har alltid saker att tjöta om.”<sup>175</sup> Fotbollen fungerar som ett stöd för flera av respondenterna och de kan minnas tillbaka på stora händelser de upplevt tillsammans med fotbollslaget. Filip talar exempelvis om att han använder sig av bilder och klipp från SM-Guldet 2008 för att hantera livet när vardagen är jobbig. Supporterklubben blir enligt mig den fasta kontext respondenterna behöver i sin vardag och som ger dem en trygghet som skapar den familjära känsla som Schoug menar att människan söker i det moderna samhället.<sup>176</sup> Berger, Berger och Kellner skriver om componentiality vilket innebär att människan inte längre uppfattar livet utifrån enskilda företeelser utan ser nu istället till en större helhet där dessa enskilda företeelser blir beståndsdelarna som skapar helheten.<sup>177</sup> De upplevelser som supportrarna är för dem enskilda företeelser i livet som skapar en helhet där fotbollen är det centrala i deras liv. Denna känsla av helhet skapar således en mening för respondenterna. Vilket gör att supportrarnas liv byggs upp av supporterskapet och fotbollen, det leder till att deras övriga liv måste anpassa sig. De menar exempelvis att utan läktargemenskapen skulle fotbollen inte vara lika rolig, varvid ett tillfälle nämner Filip att livet inte skulle vara lika roligt att leva utan den gemenskap han får uppleva tillsammans med sina vänner i supporterklubben. Att dela erfarenheter och att umgås med andra människor är viktigt för mina respondenter. Filip betonar detta i sin intervju där han framhåller att utan de sociala mötena som Kalmar FF ger honom så skulle livet inte vara lika roligt och hans livskvalité skulle inte vara lika hög.

---

<sup>175</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>176</sup> Schoug 1997:21

<sup>177</sup> Berger, Berger & Kellner 1974:26-27

Skulle du plocka bort fotbollen så är det ju likadant, då försvinner ju alla dessa möten och tryggheten man får genom Kalmar FF. Det är viktigt att träffa mycket folk. Det är inte alls så att jag är helt isolerad från omvärlden. Men det är en stor del av mitt liv. Det är ju inte bara FF i och för sig, utan fotboll överlag. Utan fotbollen och utan Kalmar FF så skulle inte livet vara lika roligt att leva, livsgnistan skulle bli mindre.<sup>178</sup>

Den gemenskap respondenterna upplever skapar en familjär känsla för dem, vilket gör att de känner sig hemma i den sektorn av deras livsvärld. Fotbollen och deras respektive föreningar fungerar som ett integrerande och meningsbildande verktyg som häver den psykologiska hemlösheten vilken Berger, Berger och Kellner menar att den teknologiska utvecklingen medför.<sup>179</sup> Genom supporterskapet träffar de andra människor som delar samma livsvärld som dem själva. Detta skapar en familjär känsla för dem och en känsla av mening med livet uppstår.

Fotbollen står i centrum av mina respondenters liv och de menar att fotbollen går före övriga livet i så gott som alla avseenden, vilket Erik bekräftar:

”Om du frågar mig vad som är viktigast i mitt liv så kommer jag ju svara det vanliga babblet, att familj, vänner, sambo, hälsa är det som betyder något. Men det är skitsnack fotbollen är viktigare eftersom det är det jag i särklass lägger mest tid och energi på.”<sup>180</sup>

Att prioritera fotbollen före övriga livet ses som något naturligt hos respondenterna och deras vardagsliv påverkas mycket av deras supporterskap. De talar exempelvis om släktingars födelsedagar, skola samt umgänge med flickvänner som valts bort till förmån för fotbollen. Flera av respondenterna talar också om att när de berövas möjligheten att se fotboll så uppstår en tomhet i livet. Fotbollen blir enligt mig ett nav kring vilket respondenterna bygger sina liv, övriga livet blir sekundärt. Supporterskapet fyller deras liv med händelser och upplevelser som de inte finner i övriga livet vilket skapar den känsla av mening som de söker. Utifrån respondenternas uttalande och med teorierna i åtanke anser jag att fotboll och dess supporterskap kan fungera som en meningsskapande kärna för människor. Fotbollen fyller den meningsskapande funktion som Berger, Berger och Kellner menar att religionen haft i den förmoderna världen.<sup>181</sup> Med detta menar jag att supportrarna bygger upp sina liv kring idrotten och förhåller sig till den vilket således ger dem ramar att leva sina liv utefter. Människan finner trygghet i de sociala interaktionerna som de får på läktarna med likasinnade människor. De erfarenheter de skapar ihop med andra på läktarna gör supporterskapet till ett verktyg för meningsskapande. Jag anser det tyder på att supporterskapet är

<sup>178</sup> Intervju med Filip 2012-12-03

<sup>179</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:28-29

<sup>180</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>181</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:28-29

ett existentiellt meningsskapande alternativ för människan vilket jag menar häver den psykologiska hemlöshet som människan skapat genom det moderna samhällets teknologiska framväxt.<sup>182</sup>

## 7.4 Intimitet, närhet och gemenskap

Flera respondenter har ett ögonblick de minns allra starkast. Det finns både positiva och negativa upplevelser som respondenterna upplever som starka. Många upplever glädjeyttringarna som sker på läktaren som det starkaste de kan vara med om, exempelvis en serieseger, eller en sen kvittering mot sina värsta rivaler. Björn och Daniel talar om just dessa sena kvitteringar när deras lag möter sina värsta rivaler; att slippa utstå förnedringen att förlora mot dem har skapat starka minnen för dem båda. Även frukten av en hård säsons arbete kan vara upphov till starka upplevelser som genererar glädje. Erik framhåller minnet av sin första bortamatch med Östers IF när laget blev uppflyttade till Allsvenskan som en sådan händelse:

Så 2002 åker jag på min första borta match med min bästa kompis och min far. Skulle möta Café Opera på Stockholmsstadion och vi var klara för allsvenskan, publiksiffran var 1100 ungefär och lätt 1000 personer av dom var från Växjö. Utan att överdriva så var det så. Café Opera hade ett snitt på 200 personer/match och för dem gällde det ingenting.<sup>183</sup>

Erik menar att den euforin han upplevde när han sprang in på planen och började krama helt okända personer och fira ihop med alla av de andra tillresta Växjöborna var för honom oslagbar känsla och en dag han aldrig kommer att glömma. Även Christian beskriver att han har upplevt samma sorts glädje när han åkte till Helsingborg med Östers IF, tillsammans med övriga bortasupportrarna fick han ge utlopp för sin glädje och visa att hans hemstad var att räkna med i Allsvenskan. Den närhet och intimitet som Erik och Christian upplevde tillsammans med människor som stödjer samma lag som dem, och att de dessutom kommer från samma stad, skapar en känsla av närhet och intimitet. Detta poängterar Schoug och menar att människor eftersöker just denna känsla av närhet och intimitet i det moderna samhället då den offentliga sfären ter sig kall och opersonlig.<sup>184</sup> Schoug menar att i det moderna samhället pendlar människan mellan kontexter och miljöer. Det gör att människan saknar en inre enhet som leder till att de söker en kontext som är konstant för att uppnå en känsla av intimitet och närhet.<sup>185</sup>

Respondenterna framhåller att det är viktigt att få ge utlopp för sina känslor tillsammans, och dessutom göra det med lagets gemensamma färger och sånger. Erik talar exempelvis om känslan av att få fira ihop med övriga supportrar på läktaren. ”Det är något jävligt fint och speciellt att stå och

<sup>182</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:28-29

<sup>183</sup> Intervju med Erik 2012-11-29

<sup>184</sup> Schoug 1997:21

<sup>185</sup> Schoug 1997:27

jubla ihop med 7000 andra som jublar när Öster gör mål, det är en förbannat speciell och härlig känsla alltså.” Utifrån Moscovicis tankar kring kommunikation framkommer något som liknar en sekulär religiös gemenskap. I gemenskapen är det viktigt att få dela känslor med varandra vilket kopplas samman med Schougs teorier om hur det är viktigt att få känna intimitet med andra människor. Denna gemenskap skulle kunna ses som en ny meningsskapande och normbildande institution som ersätter den konfessionella religionen, vilket fungerar som ett existentiellt alternativ för vissa individer och på så vis häver den psykologiska hemlösheten som Berger, Berger och Kellner talar om.<sup>186</sup> En del i samhörigheten och tillhörigheten är enligt mig intimiteten, att känna en viss närhet till sitt lag, jag anser att den tillhörighet och intimitet de eftertraktar uppstår exempelvis vid starka upplevelser som respondenterna får på läktaren tillsammans med andra. ”Det var liksom underbart, man förenades med de andra på läktaren och vi visade vår uppskattning för en spelare som varit trogen klubben i många år. Ja jag kan inte sätta ord på det riktigt.”<sup>187</sup> Anton fick uppleva ett starkt ögonblick med de andra supportrarna på läktaren, att avtacka spelaren tillsammans med övriga supportergruppen gav honom en erfarenhet han kan ta med sig vidare i sitt supporterskap och det blir en del av hans identitet. Filip har även han delat ett starkt ögonblick med övriga supportrar då han fick vara med och fira Kalmar FF:s första SM-Guld 2008, vilket var en erfarenhet han kommer att ta med sig i sitt supporterskap. Alla respondenter har ett sådant ögonblick de aldrig kommer glömma och det är ofta stora vinster eller en förnedrande förlust som gör att de förenas och stärker sin identitet. Detta i enlighet med Engstrands tankar om att den relation supportrarna har till sitt lag i med och motgång är identitetsskapande.<sup>188</sup> Jag vill påstå att när supportrarna identifierar sig med sina fotbollslag bildas också en symbolisk mening i och med att de tillsammans strävar efter framgång, exempelvis genom avancemang till en högre serie eller en ligatitel.

Respondenterna påvisar att gemenskapen de får på läktaren är avgörande för deras supporterskap. Erik menar att utan den stämning som finns på läktaren skulle han lika gärna kunna sitta hemma framför tv:n och titta på fotbollsmatchen. Fredrik Schoug anser att människor söker sig till gemenskaper likt supporterskapet för att uppnå en familjär känsla.<sup>189</sup> Schoug skriver att i dagens sekulariserade samhälle råder en avsaknad av intimitet och närhet vilket gör att världen anses opersonlig och kall. Till följd av detta bildas ett ideal av intimitet och närhet vilket människan konstant söker och då främst på ett personligt plan.<sup>190</sup> Människan saknar en kontinuerlig kontext i livet vilket leder till att hon spelar olika roller, något som skapar en osäkerhet. Schoug menar att

---

<sup>186</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:80-82

<sup>187</sup> Intervju med Anton 2012-11-26

<sup>188</sup> Engstrand 2003:154

<sup>189</sup> Schoug 1997:21

<sup>190</sup> Schoug 1997:21

människan söker efter enhet och otvetydighet som ett svar på detta.<sup>191</sup> För att finna detta menar författaren att människor söker sig till idrotten speciellt lag med en geografisk kontext som människan kan associera till. Detta gör till exempel Erik, Christian och Filip då de stödjer lag som kommer ifrån deras hemorter Växjö och Kalmar. Schoug menar att det skapar en familjär känsla för människan och det ger dem en trygghet och en intim känsla som skydd mot den kalla opersonliga övriga världen.<sup>192</sup>

## 8. Slutdiskussion

Syftet med min uppsats var att undersöka om människors supporterskap fungerar som ett meningsskapande nav vilket bland annat ger människor en känsla av trygghet och stabilitet i vardagen. Jag vill förstå människors supporterskap samt denna gemenskap och vad det ger dem.

Av resultatet att döma så menar jag att identitets - och meningsskapande sker i växelverkan för mina respondenter. De erfarenheter de får genom supporterskapet samt den tillhörighet de får uppleva skapar en identitet för supportrarna. När respondenterna lever med sitt lag i med och motgång med sitt lag vilket Magnus Engstrand talar om, så delar de erfarenheter och en framtidstro angående framtida segrar vilket skapar meningsfullhet för mina respondenter.<sup>193</sup> Berger, Berger och Kellner menar att människan förlorat sin identitet i takt med den teknologiska utvecklingen och de anser att människan söker nya vägar i livet för att finna sin identitet igen.<sup>194</sup> Jag menar att respondenterna finner sin identitet i supportergemenskapen och det motverkar de anonyma sociala relationer som karaktäriseras i det moderna samhället.<sup>195</sup>

Respondenterna betonar den sociala gemenskapen som viktig för supporterskapet och de menar att utan den skulle inte supporterskapet vara detsamma. De sociala mötena beskrivs som avgörande och för respondenterna och vissa av dem talar till och med om att utan fotbollen så skulle det inte vara lika roligt leva längre. En aspekt som betonats under intervjuernas gång är den inkluderande funktion som supporterskapet fyller. Alla är välkomna att vara med oavsett etnicitet och social status, supporterskapet är enligt respondenterna något konstant där alla är välkomna. Detta är enligt mig förenligt med Schougs teori att människor behöver en fast kontext i livet för att uppnå en känsla av trygghet och intimitet i vardagen.<sup>196</sup> Supporterskapet fungerar som en fast punkt i livet,

---

<sup>191</sup> Schoug 1997:21-25

<sup>192</sup> Schoug 1997:37

<sup>193</sup> Engstrand 2003:157

<sup>194</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:26-27

<sup>195</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:26-27

<sup>196</sup> Schoug 1997:21

vilket respondenterna hävdar, exempelvis genom att det fungerar som ett stöd som fångar upp respondenterna när deras övriga liv är tungt. Att dela erfarenheter och umgås med likasinnade som upplever samma livsvärld som dem själva skapar en familjär känsla för respondenterna, och jag anser att det upphäver den psykologiska hemlösheten som författarna menar är synonymt med dagens moderna samhälle. Jag anser att de sociala interaktioner och upplevelser respondenterna tillskansar sig i supporterskapet, ger respondenterna ett verktyg för att få mening med livet. Det tyder enligt mig på att supporterskapet är ett existentiellt meningsskapande alternativ för människan vilket jag menar häver den psykologiska hemlöshet som människan skapat genom det moderna samhällets teknologiska framväxt.<sup>197</sup>

Jag anser också att supporterskapet kan ses som en sekulär gemenskap. Med begreppet sekulär gemenskap vilket Moscovici också använder så menar jag att det skapas en gemenskap i vilken det finns religiösa undertoner, exempelvis genom ritualer som utspelar sig i gruppen, dock utan de transcendentala inslag som vi kan finna i de konfessionella religiösa institutionerna. Supportrarna söker intimitet och identitet i supporterskapet. I supporterskapet firar de tillsammans, sjunger tillsammans och bär lagets färger. Serge Moscovici menar kommunikationen som uppstår på läktaren i form av lagets färger, sånger och människors glädjetryningar skapar en sekulär gemenskap.<sup>198</sup> I denna gemenskap så finner människor en identitet vilket leder till att denna sekulära gemenskap skapar en mening i människors liv. Det går att se tendenser att denna meningsskapande institution fungerar likt konfessionella religioner i avseende av meningsskapande och identitetsskapande. Dock går det inte att likställa fotbollen med religion då de transcendentala egenskaper som en konfessionell religion besitter inte är närvarande inom fotbollen. Människor söker mening i supporterskapet för att upphäva den psykologiska hemlösheten som det moderna samhällets teknologiska framväxt skapat.<sup>199</sup>

---

<sup>197</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:28-29

<sup>198</sup> Moscovici 1981:81-106

<sup>199</sup> Berger, Berger och Kellner 1974:64

## 9. Sammanfattning

Uppsatsen syftar till att ge svar på huruvida fotbollens supporterskap fungerar likt ett meningsskapande nav för deras liv. I uppsatsen har jag uteslutande använt mig av intervjuer, urvalet gjordes genom en snöbollskedja jag startade i min hemstad Växjö samt genom mailkontakt med den officiella supporterklubben till Kalmar FF. Efter mina intervjuer transkriberades materialet och olika teman växte fram i min resultatdel. Dessa teman visar exempelvis på meningsskapande och identitetsskapande funktioner i supporterskapet.

I analysen lyfter jag fram exempel på vad mina respondenter har sagt kring dessa teman och återknyter detta till min tidigare forskning samt mina teoretiska utgångspunkter som figurerat tidigare i uppsatsen. Det framkommer att mina respondenter uppnår en identitet genom supporterskapet som i sin tur skapar en meningsskapande funktion åt dem. De prioriterar fotbollen före familj, flickvänner och arbete och låter fotbollen fungera som ett nav vilket livet cirkulerar kring. Med hjälp utav mina teoretiska utgångspunkter Berger, Berger och Kellners *The Homeless Mind* och Fredrik Schougs *Intima samhällsvisioner* så drar jag slutsatsen att mina respondenter använder supporterskapet för att finna en identitet och mening. För att skapa detta krävs en närhet och en intim miljö vilket skapar den trygghet som människor behöver för att uppnå en mening i livet, vilket jag kommer fram till i min analys. I slutdiskussionen sammanfattar jag mina tankar och beskriver kortfattat vad jag kommit fram till i min analys. Vad som är tydligt i min studie är att den psykologiska hemlöshet som Berger, Berger och Kellner talar om går att häva genom supporterskapets gemenskap.



## 10. Litteraturförteckning

### 10.1 Primärkällor

Anton intervju 2012-11-26

Björn Intervju 2012-11-26

Christian intervju 2012-11-28

Daniel intervju 2012-11-28

Erik intervju 2012-11-29

Filip intervju 2012-12-03

### 10.2 Primärlitteratur

Berger Brigitte, Berger, Peter och Hansfried Kellner (1974) *The Homeless Mind: Modernization and consciousness*. Random House, inc.

Schoug, Fredrik (1997) *Intima Samhällsvisioner: Sporten mellan minimalism och gigantism*

Brutus Östling Bokförlag symposion, Stockholm.

### 10.3 Sekundärlitteratur

Andersson, Torbjörn (2002) *Kung Fotboll*  
Brutus Östling Bokförlag Symposion.

Bromberger, Christian (1987) *Alléz Alléz Forza Juve*  
Ashgate Publishing Co, Brookfield USA.

Engstrand, Magnus (2003) *Fotboll och Religion: Vad finns det i fotboll? En komparativ studie av sport och religion*. Proprius förlag, Stockholm.

Jurell Carl, Hagström, Magnus och Johansson Peter (2010) *Va för jävla pack e ni?*  
Imperial Publishing, Stockholm.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009) *Den kvalitativa forskningsintervjun*,  
Lund: Studentlitteratur.

Moscovici, S. (1985) *The Age of the Crowd: A Historical Treatise on Mass Psychology*,  
Cambridge University Press, Cambridge.

Ouvinen-Birgerstam, Pirjo, *Identitetsutveckling hos barn: en jämförelse mellan finska, jugoslaviska och svenska barn*, Studentlitt., Diss. Lund: Univ.,Lund, 1984

Patel, Runa & Davidson, Bo (2003). *Forskningsmetodikens grunder: att planera, genomföra och rapportera en undersökning*. Lund: Studentlitteratur.

Percy, Martyn. (1996) *Words, Wonders and Power: Understanding Contemporary Fundamentalism and Revivalism*, SPCK, London.

Percy Martyn and Taylor Rogan (2010) *Something for the weekend, sir? Leisure, ecstasy and identity in football and contemporary religion*

Starrin Bengt, & Svensson, Per-Gunnar (1994) *Kvalitativ metod och vetenskapsteori* Studentlitteratur AB Lund.

Stier, Jonas, *Identitet: människans gåtfulla porträtt*, Studentlitteratur, Lund, 2003

Vetenskapsrådet (2002) *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. Tillgänglig på Internet: [http://www.cm.se/webbshop\\_vr/pdf/etikreglerhs.pdf](http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/etikreglerhs.pdf).